

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ - SAYI : 7 20 MAYIS 1975 5 TL.

**birlesik
sermaye
cephesi
karsısında...**

SERMAYE VE FAŞİZM KÖŞEBAŞLARINI TUTUYOR

Ticaret Bakanlığı çok önemli. Türkiye'nin ithalatı, ihracatı, iç ve dış ticareti bu bakanlıktan sorulur. En küçük tüccardan en büyük ithalatçısına kadar Ticaret Bakanlığı'ndan izin almadan iş görülmaz. Şimdi kooperatiflerde bağlandı Ticaret Bakanlığına; TarımKredi ve Satışkooperatifleri... Bu bakanlığın en önemli kişisi de müsteşardır şüphesiz. Bakanlığın nabızı müsteşarın elinde atar. Siz Milliyetçi Cephe hükümeti olsanız Ticaret Bakanlığı müsteşarlığına kimi getirirsiniz? Kendinize yakın gördüğünüz bir yüksek bürokrat mı? Özel kesimin bilinçli bir temsilcisi mi? Yoksa üçdört senedir Ticaret Bakanlığı müsteşarlığını yürüten, rüşvetçiliği, çıkarıcılığı Bakanlığa uğratmayan eski müsteşarın görevine devam etmesine ses çıkarmaz mısınız? Milliyetçi Cephepek çok yere pek çok bağla sınırsız bağlı. Büyük tüccardan Abdüsselâm Bey telefonu açıp da Bakan Bey Kardeşlerinden bir ricada bulunur. Bakan bey kardeşi de durumu Ticaret Bakanlığı müsteşarına "hatırını sormak için" telefon ederken söyleyiverir, bu iş olmalı. Ama ya olmazsa.. Olmazı yok.. Müsteşar gider Abdüsselâm beyin işi olur.. Tabii bu kadar basit değil.. Müsteşarın bilgisi olmadan ve imzası olmadan daha pek çok şey olmaz Türkiye'de. O halde gitmeli.. Peki Ticaret Bakanlığı Müsteşarlığı'na kimi getireceksiniz? Adam hazır. Denenmiş, biliniyor. Kendini pek çok kereler göstermiş. Mesela ne yapmış? Şimdiki Maliye Bakanı Yılmaz Ergenekon Devlet Planlama Teşkilatında Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanlığı yaparken o da yanında şube müdürlüğü yapmış. Sadece o kadar mı? Ergenekon o sıralar asker kaçağı olarak Daire Başkanlığı yapıp Demirel sülalesine teşvik belgeleri veriyordu ya ha ni, adam da bu kıymetli daire başkanına odacılardan birinin yeterli hürmeti göstermediğini saptmış. Odacı Daire başkanının arabasının kapısını açmamış. Arabaya binerken yerlere kadar eğilmiş. Bu adacıya ne yapıp? DPT'nin orta yerinde dövülür. O da böyle yapmış ve odacıyı dövmüş. Dedik ya adam kendini göstermiş. Daha sonra da göstermeye devam etmiş. Ankara Ticaret Odası Genel Sekreteri olmuş. Orada komünizme ve anarşizme karşı yayınlar çıkartmış.

Milliyetçi Cephe hükümetinin Ticaret Bakanlığı'nın müsteşarı kim olabilir? İşte yeterli bir adam. Hem de ticaret kesiminin belli bir grubunun temsilcisi.. Ayrıca son zamanlarda Ticaret Odası olarak pek kendi sahalarına girmese bile Türkiye'de harp sanayi konusunda toplantılar düzenlemiş, yayınlar çıkarmış.. Yani Türkiye'nin bütün meseleleriyle ilgiliniyor.. Bilgili ve bilinçli. Milliyetçi Cephe de bu adamı müsteşar yapmayacak da ne yapacak? Hazırların kararnameyi gönderirsin Çankaya'ya. Çankaya da imzalar. Belki adamın değerini Çankaya da takdir ediyordur. Belki de adamı bilmiyor ama, "ben önüme gelen kararnameyi imzalamak zorundayım" diye düşünüyor. Her ne ise.. İşte böylece geçen hafta içinde Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Şeref Durugönül bakanlık müşaviri oldu. Ankara Ticaret Odası Genel Sekreteri Ağah Oktay Güner de Ticaret Bakanlığı müsteşarı.

Ticaret Bakanlığında işi düşen ithalatçı, ihracatçı, tüccar takımı ellerini ovuşturuyor şimdi. Gerisini odacılar düşünsün.

BÜROKRASİDE TASFİYE

MC Hükümeti, devlet mekanizmasındaki bir avuç ilerici, yurtsever bürokratı tasfiye doğrultusunda yürütmekte bulunuyor. Ve bürokrasi faşist Türkiye'nin insiyatifine terk ediliyor. Gerçekten de Milli Eğitim Bakanlığı A'dan Z'ye kadar Türkiye'nin partili militan

ve müfettişlerinin eline bırakılmıştır. Bu uygulama, Toprak Reformu müsteşarlığınakadar uzanıyor. Bu aynı zamanda bürokrasinin tümüyle egemen sınıflar bürokrasisine dönüştürülmesidir.

Bunun önemi, bugün M.E.M. Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğüne getirilen Ayvaz Gökdemir'in Ülkücü Öğretmenler Derneği'nin yayın organı olan Ülkü-Bir'deki "Solda telâş: Bozkurtlar diriliyor" adlı yazısında belirtilmektedir. Yazı mutlaka okunmalı. (Ülkü-Bir 3. Yıl. 2. Sayı)

ŞİMDİ BAZI NOTLAR

a- 21 Şubat 1947. Washington'daki İngiliz elçiliği Amerikan Dışişlerine, Yunistan ve Türkiye üzerine bir not vermiştir. Bunda, Orta Doğu'da "Pax-Britanica"nın sona erdiği bildiriliyordu. Amerikan Dışişleri bu not üzerine CIA'ya, Yunistan ve Türkiye'de etkili bir biçimde yerleşme talimatı verdi.

b- "Eğitim Merkezlerimizde, dönüşlerinde eğitici ve geleceğin liderleri olarak yetiştirmek üzere, kendi ülkeleri tarafından seçilerek gönderilen subayları eğitmemiz, Askeri yardım yatırımlarımızdan sağlanan faydaların en önemlisidir. Bunlar, gerekli bilgilerle teçhiz edilmişlerdir. Amerikalıların ne yapacak istediklerini ve nasıl düşündüklerini gayet iyi bilen kimselerin liderlik yerinde bulunmalarının önemini belirtmeye ayrıca gerek duymuyorum."

(Robert Mac Namara)

Harry Magdof: Emperyalizm Çağı. Çev. Doğan Şafak 155. sayfa.

c- M.K. Wofford, (Çev. Fatma Varış), Türkiye Kıy İlkokulları Hakkında Rapor, 1952. Mrs. Wofford Türkiye'deki 36 köyüncelemesine dayanarak verdiği bu raporda şöyle diyor: "... Bu büyük problemlerin ele alınmasının en tesirli yolu belki de dik-katli seçilen şahıslardan müteşekkil bir grubu mezun sayıp, yukardaki çalışmalarla meşgul olmaları üzere görevlendirmektir. Böyle bir gruba, kitaplık ve danışma hususundaki kolaylıklardan dolayı Amerika Birleşik Devletlerinde bir üniversiteye göndermek faydalı olacaktır. Bu grup orada işlerinin baskısından uzak olarak Türkiye'de köy okullarını ıslah edecek ve yardım sağlayacak olan program ve planlar üzerinde çalışacaktır."

d- USA Türkiye'de AID aracılığıyla 20'nin üzerinde eğitim projesini 1974'ten bu yana uygulamıştır.

e- Özellikle öğretmen yetiştiren kurumlara ağırlık verilmiştir.

Şimdi kapatılan Yüksek Öğretmen Okulu bu projelere dayatılmak istenmiştir. Tam olmamakla birlikte oldukça yüksek oranda başarı elde edilmiştir. Bu yüksek öğretmen okulunda ırkçı, faşist, ve Amerikancı:

Adnan Ötügen

Nihal Atsız'ın yeğeni Reşide Sangar, Cahit Okur ve kardeşi

Şimdi MC hükümeti tarafından MEB

Müsteşarlığına getirilen eski AP Çanakkale milletvekili Nihat Akay görevlendirilmiş ve okulu devrimci nitelikten çıkarak komando yatağı haline getirmişlerdir.

f- Bugün Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğüne getirilen Ayvaz Gökdemir bu uygulamaların ürünüdür.

1967-68 öğretim yılında Alpaslan Türkeş ile birlikte, zamanın Başbakanı Demirel'e, özellikle öğretmen yetiştiren kurumlardaki ilerici, yurtsever öğretmenlerin listesini vererek marksist oldukları gerekçesiyle tasfiyelerini sağlamıştır. Oyundan bu yana öğretmen yetiştiren kurumlardaki yurtsever öğretmenlerin yerleştirilmemesine özel önem verilmiş-

tir. Bu işlemler aynı zamanda Amerikalı uzmanlar ve AID tarafından yürütülmüştür.

Ayvaz Gökdemir 12 Mart'tan sonra Talât hükümetince Gazi Eğitim Enstitüsü'ne yerleştirilmiştir. Ve orada milliyetçi ve Amerikancı ideolojisini uygulamaya çalışmıştır. Örneğin bir derste: "Amerika dünyanın en zengin ülkesidir. Türkiye'yi sömürmeye niye tenezzül etsin? Bu marksistlerin bir uydurmasıdır. Zengin ve hürriyetçi Amerika'nın hiç bir ülkeyi sömürmeye ihtiyacı yoktur. Aksine geri kalmış ülkeleri Moskof emperyalizminden kurtarmak için karşılıklı yardım etmektedir" gibi inciler, onundur.

CHP iktidarı döneminde Gazi Eğitim Enstitüsü'nden her nedense alınmayarak korunan Ayvaz Gökdemir aynı iktidar döneminde, bir yazısında şöyle diyor:

"Dünyadan ve memleket gerçeklerinden habersiz sayın eshab-ı kehfimiz'in yardımı ve uysal destekleriyle gerçekleştirilen yedi buçuk aylık 'bol iktidar denemesi' solun iktidar olmak ve iktidarda kalmak için öncelikle yöneteceği hedeflenen neler olduğunu açık seçik göstermiştir"

(Ülkü-Bir. 3. Yıl 2. Sayı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINDA SON ATAMALAR

1- Milli Eğitim Bakanı Ali Naili Erdem: AP-Ülkücü Öğretmenler Kuruluyu'na gitmiş kendisine "Bozkurt Erdem" diye tezahürat yapılmıştır.

2- MEB Müsteşarı Nihat Akay. Kendisi Gazi Eğitim Enstitüsü Türkçe öğretmenliğinden bugüreve getirilmiştir. Eski AP Çanakkale Milletvekilidir. Hacettepe'deki 12 Mart sonrası uygulamanın mimarlarından.

3- MEB ve Teknik Öğretim Müsteşarlığına getirilen Abdullah Nişancı. Talim Terbiye üyeliğinden getirilmiştir. Amerika tarafından yönetilen "Fen Eğitimi Geliştirme Projesi"nin yürütücülerinden.

4- Veli Soysaldı: MEB Müsteşar yardımcısı'lığına getirilmiştir. Halen MHP Parti müfettişi, eski Atatürk Lisesi Müdürü.

5- Haydar Dirilöz: MEB Müsteşar yardımcılığına getirilmiştir. İrkçı-Amerikancı kadranun adamlarından.

6- Zeki Sofuoğlu: MEB Müsteşar yardımcısı. Ticaret yüksek öğretmen okulunu komando yatağı haline getiren eski müdür.

7- Mustafa Sarıcalı: Sağını Hitler gibi tanıdığından "Hitler Mustafa" diye tanınır. Şimdi MEB Özlük İşleri Müdürü. 12 Marttan sonra Gazi Eğitim Enstitüsü Genel Müdürü idi. Bu okuldaki tasfiyeleri, sıkıyönetimle işbirliği halinde gerçekleştirmişti.

Kısacası bütün Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilâtı baştan aşağı Türkiye'nin kısmen de Erbakan'ın insiyatifine geçmiştir.

Okul müdür ve öğretmenleri de tasfiyeye uğromuştur. Nitekim, Gazi Eğitim Enstitüsü müdürü Yakup Şimşek görevinden alınarak Mamak Lisesi öğretmenliğine atanmıştır. Yakup Şimşek 12 Mart'tan sonra tutuklanan Müdür Başyardımcısı idi ve Enstitü Kurulu tarafından seçilmişti. Bu seçim Bakanlıkça onanmıştır.

Yine 12 Marttan sonra tutuklanan iki Türkçe öğretmeninden Orhan Ural Gazi Eğitim Enstitüsü'ndeki görevinden alınarak Abidin Paşa Lisesi'ne, Emin Özdemir ise İncirli Ortaokuluna atanmıştır.

Orhan Ural mektupla öğretime yazdığı Türkçe metinlerle tanınmıştır. Bu çalışma Ayvaz Gökdemir tarafından Orta Doğu Gazetesinde, komünizm propagandasıyla suçlanmıştır.

YURUYUŞ HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

SAHİBİ:
Nihat SARGIN

SORUMLU YÖNETMEN
Taner TUNCEL

TEKNİK SEKRETER
Uğur OKMAN

ADRES:
Konur Sokak 15/8
Yenişehir-ANKARA
Tel: 17 45 81

İstanbul Tel:
26 35 67

ABONE KOŞULLARI:

Yıllık : 200.- TL.

6 Aylık : 100.- TL.

Dış ülkelere abone bedeli iki katıdır.

İLAN KOŞULLARI:

Arka Kapak Renkli : 7.500.- TL.
Arka Kapak Siyah Beyaz : 6.000.- TL.
İç Sayfalarda sütun santimi : 20.- TL.
İç sayfalardaki yayın ilanları % 50 indirimlidir.

Kapak düzeni: İbrahim Niyazioğlu

Baskı: Karaca Ofset Matbaacılık Tesisi

Dağıtım: Hürriyet Gazete Dağıtım A.Ş.,
Telefon 28 50 20 İstanbul
Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz,
Gönderilen yazı ve fotoğraflar iade
edilmez.

CEPHEDE TAKTİK

yalçın
küçük

BİRLEŞİK SERMAYE CEPHESİ KARŞISINDA...

Cephe hükümetinin ekonomik, sosyal, iç ve dış siyasal çizgisi ortaya çıktı. Temel özelliği şu: Kuşku. Cephe hükümeti, kısa zamanda seçim de dahil sonuç alıcı bir politika ile uzunca süre hükümette kalma olasılığı arasında bocalıyor. Kıdem tazminatları konusundaki tutumu buna örnek. Parlamantoda kıdem tazminatı yasasının sahibi olup olmama konusunda ikircikli. Demir-çelikte uzun hazırlıklardan sonra dağ fare doğurdu. Fare, mevcut durumun devamı anlamına geliyor. Pomukda uzun zamanda sermaye çevrelerinin tezgahladığı ayun, ilerici güçlerin tepkisinden korkulduğu için, şimdilik sürüncemede tutuluyor.

Demokratik ve sosyalist örgüt ve kişilerin üzerine yürüyüşte de aynı durumu görmek mümkün. Bir yandan "iktidara geldik, biz de sükunet sağlayabiliriz" endişesi var. Diğer yandan, "iktidara geldik, demokratik örgütlerin kökünü kazıyalım, sosyalistlerin başını ezelim" isteği var. Bu iki isteğin pratikte bileşimi "vur-kaç" politikası oluyor. Birleşik sermaye cephesinin ekonomik ve siyasal alandaki bugünün eylem türü vur-kaç tekniğine dayanıyor. Şimdiki zamanda vur-kaç politikası, hem birleşik sermaye partilerine hem de birleşik sermaye cephesine uygun düşüyor.

Politikanın devamlı çizgileri de ortada. Bu çizgide yenilik yok. Yenilik varsa bile sadece yoğunlukta. Sadece dış siyasal ve ekonomik baskılara bağımlılığın yoğunluğu artıyor. Şimdi Türkiye'nin Amerika Birleşik Devletleri ile sürdürdüğü gizli pazarlığın" en önemli silah ambargosu veya Kıbrıs değil. Amerika yeni ekonomik tavizler istiyor. Türkiye'nin Ortak Pazar'a verdiği tavizlerinin aynısının kendisine de tanınmasını istiyor. Aksi takdirde ekonomik ambargo uygulamakla tehdit ediyor. Demirel Başkanlığındaki Cephe hükümetinin Dış İşleri Bakanı Çağlayangil ve Dışişleri, bu isteğe şu anda boyun eğmiş durumda.

Türkiye'nin ihraç edecek kadar buğday üreteceği iddia ediliyor. Ama gazetelere ilanlarla Amerika'dan buğday ithalatına başlanıyor. Amerika, fazla buğdayını Türkiye'ye satacak. Türkiye, buna boyun eğiyor. Türkiye'nin yetecek kadar demir-çelik stoğu var. Ancak Avrupa'da satış bunalımı. Avrupa demir-çeliğini satmak zorunda. Türkiye'nin ihtiyacı yok. Türkiye bu zora baş eğiyor.

Örnekleri çoğaltmak mümkün. Ama gerekli değil. Çünkü nitelik ortada. Cephe hükümetinin dış bağımlılığı, daha önceki sermaye hükümetleriyle aynı doğrultuda fakat daha yoğun bir biçimde devam ediyor. Cephe hükümetinin iç kaynakları özel kesime artan ölçüde peşkeş çekme politikası da sürüyor. Bu iki politikada bir değişiklik yok. Bu iki politika daha yoğun.

Neden? Neden, günlük politikada "vur-kaç" tekniğini uygulayan birleşik sermaye partileri hükümeti, dış bağımlılık ve enflasyonist kredi zorlamasında daha açık, daha katı ve daha cüretkâr? Çünkü bunların etki ve sonuçları daha uzun dönemde belli olacak. Bunlar, Türkiye'ye, Türkiye'nin emekçilerine belki diğerlerinden daha zararlı. Bunlar Türkiye'nin yarınını ipotek altına alacak eylemler. Fakat bunlar bugün ancak bilinçli emekçilerin, işçilerin, öğrencilerin, devrimcilerin sorunları. Bunların büyük kitleler üzerindeki kemirici etkileri bir süre sonra ortaya çıkacak.

Daha açık söylemek mümkün. Dış bağımlılığın artması, büyük kitlelerin ancak uzun bir zaman aralığından sonra bilincine varabileceği bir det.

Şimdilik soyut. Tıpkı şu anda petrolde oynanan oyunun büyük kitleler için soyut olması gibi. Enflasyonda zaman aralığı daha dar. Yıl sonuna kadar uzanmamak, bu tehlikeli yola girmek de büyük kitleler için fazla entelektüel bir konu. Fiyatlar yüzde otuza doğru tırmanmaya başlayınca kadar da entelektüel kalmaya mahkûm.

Bu durumda ne yapılacak? Zamanın geçmesi mi beklenecek? Yoksa belirli sürüşmeler abartılarak birleşik sermaye hükümetinin kendi içinden parçalanması mı beklenecek? Bazı çevrelere yaygın olan bekleyişin bu olduğu anlaşıyor. Sermayenin tabanındaki çatlağı bilmenin verdiği biling fazla abartılıyor. Unutulan şu: Devrimciler, sermaye cephesindeki çatlakları bilirler, incelerler. Bu çatlaklıkları hesaplarına alırlar. Ama hiç bir zaman bu çatlaklıklara bel bağlamazlar. Çünkü bağlamamak gerek.

Öyleyse ne yapmalı? Ne yapılacağına karar vermek için birleşik sermaye cephesinin en güçlü yanına bakmalı. Nedir en güçlü yanı? En güçlü yanları birleşik sermaye hükümetini kurabilmek için bir araya gelmeleri. Öyleyse en zayıf yanları da burası. Bugün birleşik sermaye partilerinin en zayıf yanı bir araya gelmiş olmaları. Bu yüzden en açık cephe de aynı yer alıyor. En zayıf yanları, en güzel hedefi veriyor.

Neden sermaye partileri bir iken dört oldu, beş oldu? Çünkü sermayenin has partisi AP'nin etki ve toplama alanı daraldı. Tekelleşme düzeyi artıp AP tekellerin boyunduruğu altına girince, AP'nin tekellerin bayunduruğu altına girmesi büyük kitlelere mal olunca, yenileri çıktı. DP, CGP, MHP, MSP. Ve bütün bu partiler, sermaye partisi olmalarına, aynı yolun yolcuları olmalarına karşın, AP'ye karşı oldukları izlenimini verdiler. Oylarını, tekel-lerin, iç ve dış tekel-lerin partisi, AP'den farklı oldukları izlenimini verebildikleri için, toplayabildiler. Kimisi dinciym, dedi. Tanrı'dan çok daha fazla sermayeye yakın iken. Kimi milliyetçiyim, dedi. Amerikan milliyetçiliğini kasdederek.

Özleri ve işlevleri bir alan dört parti bir araya geldi. Birbirine benzediklerini iddia eden dört parti birleşik sermaye hükümetini kurdu. Ne olacak? Bunları destekleyen, bunlara oy veren kitleler, birbirine benzemediğini söyleyen dört partinin birbirinden ayrılmazlığı ortaya çıkınca ne yapacak?

Dört özdeş, dört benzer birbiriyle birleşirse, birbirinden farklı olmadığı ortaya çıkınca, kurdıkları birliğin gücü artmaz, azalır. AP'den farklı bir partiye oy verdiğini, destek aldığını sanan kitleler, oylarının aynı desteğe gittiğini görürlerse her halde bir durum muhakemesi yapar.

Bu yüzden bugün birleşik sermaye cephesi karşısında alanlara düşen, bu cepheyi oluşturanlar arasındaki ayrılığı değil birliği vurgulamak. Bütün köylere, bütün fabrikalara, kütüphanelerin birliği bütün yerlere bu sloganı götürmek. Bunu, birleşik sermaye cephesinin elindeki araçlarla yoğunlaştırdığı propaganda karşılamak için her gün ve her saat bıkmadan söylemek.

Bugün Türkiye'de, demokratik güçlerin birliğinden kuvvet, sermaye cephesinin birliğinden de zaaf doğduğu günlerde yaşıyoruz. Bu durumu doğru saptayıp uygun sloganlara ulaştırmak ve bunları kitlelere yaymak en güncel sorun oluyor.

TÜRKİYE' DE YURUYUŞ

MC'nin 40. GÜNÜ: 130 KOMANDO BASKINI, 6 ÖLÜ, 700 YARALI

Geçtiğimiz haftanın Perşembe günü akşamı, TRT Haberlerini izlemek için radyo ve televizyonlarını açan milyonlarca kişi, haber bülteninin hemen başında şu olaydan haberdar oldular:

"Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'e bir telgraf çekerek, MHP'nin 12. Kurultayında seçilen Genel İdare Heyetine çalışmalarını diledi..."

TRT, bu önemli olayı, yine Cumhurbaşkanının bir "kabul" haberinden sonra ikinci sıraya yerleştirmişti. Sonra üçüncü haber geliyordu.

TRT, haber sıkıntısı çekmiyordu ve o gün başkent Ankara'da önemli diplomatik olaylar oluyordu. Ne var ki, TRT o olayı "Üçüncü sıradan" sayıyor, "Bağrı telgrafı"ndan sonra veriyordu.

CENTO'nun 22. Bakanlar Konseyi toplanmıştı. O sabah Ankara'da bağlayan toplantıya, Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanı Kissinger, İngiltere'nin Dışişleri ile görevli Devlet Bakanı Hatterley ve İran Dışişleri Bakanı Halatbari ile Pakistan'ın dışişleri ve savunma işleriyle görevli devlet bakanı Aziz Ahmet katılıyordu. Türkiye Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in de katıldığı toplantıda açış konuşmasını Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk adına Genel Sekreter Fuat Bayramoğlu okuyacak, Başbakan Süleyman Demirel de bir konuşma yapacaktı.

TRT, yine Cumhurbaşkanı ile ilgili bu haber üçüncü sıraya itmektesağınca görmüyordu.

İçki düşmanlığından içveren kalfalığından ve de-Hağhaş yasağı yanlılığıyla tescilli- ABD taraftarlığından başkaca defterinde bir ize rastlanmayan Nevzat Yalçıntaş yönetimindeki TRT, Anayasasının 26. maddesindeki görevini yerine getiriyordu!..

"Halkın haber almasını düşünce ve kanaatlara ulaşmasını ve kamu oyunun serbestçe oluşumunu" sağlıyordu!.. Ama birazcık acemice ve yüzüne gözüne bulaştırarak...

Genel Müdürlüğünün beşinci gününde komando hızıyla haberlere dalan Yalçıntaş, TRT'nin anayasal görevlerini ne hale getireceğini biraz erken olmakla beraber gözler önün-

ne serdi... Olay, karar-namenin onaylandığı Çankaya'da nasıl karşılandı bilinmiyor. Ancak Türkiye de çoğu kimse 22 Mayıs Perşembe akşamı haber bültenlerindeki ikinci habere "hayırlı bir gelişme" gözüyle bakmadı...

KISSINGER ANKARA'DA

Oysa o gün Ankara'da neler oluyordu? CENTO nun yıllık Bakanlar Konseyi toplantısı iki yönden önem arz ediyordu. Birincisi, bu yılki toplantının Ankara'da oluşu, ikincisi ABD Dışişleri Bakanı Kissinger'in toplantılar sırasında, toplantıların gündemi dışında, Kıbrıs ve Türkiye-Yunanistan ilişkileri konusunda görüşmeler için başkente gelmesiydi...

Kissinger'in Türkiye'ye gelişi ile CENTO Bakanlar Konseyi toplantısı arasında sadece biçimsel bir ilişki vardı. Esas amaç başkaydı ve kamu oyunun dikkatleri CENTO toplantısı ile birlikte o yönde toplanıyordu...

Aslında bir büyük mizansen oluşturuluyordu.

Türkiye ile Yunanistan Dışişleri Bakanlarının Roma'da yaptıkları ikibüç günlük görüşmelerin sonuçlandığı geçtiğimiz Pazartesi günü gecesi Birleşik Amerika senatosu, Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunun kaldırılması yönünde bir karar alıyordu. Karar 40 red oyuyla karşılık 41 evet oyuyla sağlanıyordu. Amerikan senatosu konuyu sadece 1 oyluk dengeye oturtuyordu.

ESENBEL AĞZINDAN KAÇIRIYOR

İlk bakiştaki çok zor alındığı izlenimi bırakan karar, gariptir ki, daha bir gün önceden Türkiye'de kamu oyunca biliniyordu. Yani karar çıkmadan, kararın ne yönde çıkacağı Türkiye'de duyulmuştu bile... Mizansen hayli ustalıkla çizilmiş olsa bile, eski Dışişleri Bakanı ve Türkiye'nin Washington Büyük elçisi Melih Esenbel "müjde"yi dilinin altında saklıyamıyordu.

CENTO Bakanlar Konseyine katılmak üzere Pazar akşamı Türkiye'ye gelen Esenbel, Esenboğada kendisini karşılayan gazetecilere, 24 saat sonra toplanacak olan Amerikan senatosunun alacağı kararı açıklıyordu...

Esenbel, gelmeden önce, hafta içinde Başkan Ford, Dışişleri Bakanı

Kissinger ve Demokrat Parti Grubu lideri Mansfield ile Cumhuriyetçi Parti lideri Scott ile görüşmelerden çıkan sonuç, Amerika'nın Türkiye'ye yeniden silah sevkine başlayacağı yönündeydi.

Senatonun aldığı karar sadece 1 oya dayanınca, bu konuda yapılan tahminlerden çok akla cam-bazlıklar gelmektedir.

İş, senato kararıyla sonuçlanmıyordu. Konu bir de Temsilciler Meclisinde görüşülecekti. Araya tatil giriyordu ve kesin karar Temmuz başına kalıyordu...

ABD ÖDÜN İSTİYOR

Temmuz başına darki sürede, Türkiye'den ve Yunanistan'dan alınacak ödünler için herhalde yeterli görünüyor.

Kissinger Ankara'da bulunduğu süre içinde hükümet yetkilileriyle ve CHP Genel Başkanıyla bu konuları konuştu. Kıbrıs konusunda verilecek ödünler neleri kapsayabilirdi?

Milliyetçi Cephe'nin ABD'ye ödenler konusunda fazlaca bir müskülât çıkarması beklenmiyordu. Amerika'dan gelecek silah yardımı vedesteğine karşılık ödün vermek Cepheci-ler için sorun değildi. Ancak sorun CHP'de düğümlenmekteydi.

CHP de, Cepheci-ler yönünde ödünler konusuna yaklaşırsa Amerika'ya "El ve gönül birliği" içinde bazı ödünler "Helal-i hoş" edilecekti... Bunun adı da, milliberaberlik ruhu" olacaktı. Yarın Milliyetçi Cephe bu konuda eleştirilecek olursa, cevap

da şimdiden hazırdu: "Verileni birlikte verdik!.. Ancak, 23 Mayıs Cuma sabahı Ecevit, Kissinger'le yaptığı kahvaltıda sonraki açıklamasında, MC'yi dış politikada açıkça yalnız bırakıyordu. Ecevit, MC'nin izlediği dış politikaya CHP'nin ortak edilemeyeceğini, CHP'nin tutumunun bu politikayı dikkatle değerlendirep eleştirmek olacağını açıkladı.

CHP'nin bu tavrı oldukça ilgi çekiciydi. Milliyet Başyazarı Atıf İpekçi CHP'nin muhtemel tavırdan hoşnut olmadığını gazetesinde açıklıyor, ana muhalefet partisinin hiç olmazsa dış politikada iktidara destek olmasını istiyordu. Buna karşılık Uğur Mumcu aynı gün, İpekçi'nin tam karşıtı görüşleri savunarak, MC'nin dış politikasına CHP'nin ne destek ne de alet olmasını istiyordu.

Ecevit'in son açıklaması, YÜRÜYÜŞ'ün konuya ilişkin önceki değerlendirmelerini doğrulamakta idi. YÜRÜYÜŞ'ün dördüncü sayısında, CHP'nin dış politika alanında başta AP olmak üzere MC iktidarına muhalefet edeceğini, CHP'nin dış politikada AP'nin "yedek diplomati" olmayacağını vurgulamıştı.

ULUMA SESLERİ

Hafta sonuna doğru olayların dış politika yönüne kaydığı başkentte hafta, Milliyetçi Cepheyi oluşturan partilerden birinin uğuldulu kurultay haberleriyle başladı.

"İkinci Ergenekon" müjdesiyle "Bozkurtları"

tarafından uluma sesleriyle selâmlanan Genel Başkan, "Patlama noktasını aştıklarını" ve "Hainleri kıskırtanların kafalarının ezileceğini" ilan ederek asıl amaç ve hedeflerin kendi iktidarları olduğunu söylüyordu.

MC'ye niçin girmişlerdi? "MC'ye dahil diğer partiler, hareketlerinin ortaya attığı görüşleri paylaşmış görünüyorlardı.

MC'nin paylaştığı görüş neydi? Müsterek bir mücadele ile yüklenen me suliyetler nelerdi?..

Bu soruların cevabı 40 günlük Milliyetçi Cephe hükümetinin uygulamasında yatmaktadır:

MC'NİN 40 GÜNLÜK FATURASI

130 Öğrenci olayı, 6 ölü, 700 yaralı... 80 kişi tutuklu; 580 kişi de gözaltında...

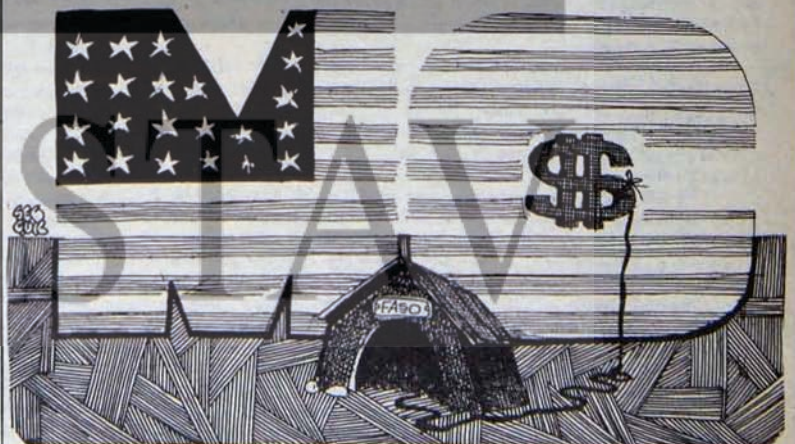
Bunların yanı sıra, fabrikalardan toplu işçi çıkartmalar, memur kıyımı Antidemokratik girişimler...

Bütün bunlar 13 Nisan'da güvenoyu alan cephe hükümetinin 40 günlük icraatı!

Gazetelere yansıdığı kadariyle yapılan döküme göre, cephe hükümetinin güvenoyu aldıktan sonra meydana gelen öğrenci olaylarının sayısı 130' u bulmaktadır. Bu olaylarla birlikte meydana gelen siyasal nedenli olaylar dizisinde, biri iki yaşımda kız çocuğu olmak üzere bir işçi, bir öğrenci, bir öğretmen, bir memur ve bir assubay ölmüştü.

Olaylar sonunda 700 kişi yaralanmış, 80 öğrenci tutuklanmış, 580 öğren-

Selçuk Demirel

ci de gözaltına alınmıştı. Bu süre içinde çeşitli okul ve öğrenci yurtlarına 25 komando baskını düzenlenmiş, bu arada 28 kuruluşun binaları ve bazı sol düşünceli kişilerin evleri tahrip edilmişti.

DEMOKRASİYE KARŞI KAVGA

MC ortaklığında hiçbir partinin bezi diğerinden temiz değildir. Demokrasiye karşı açılan mücadele gerçekten "mühterectir. Büyük sermayenin demokratik ve ilerici güçlere karşı açtığı kavgada "demokratik saçmalığa" yer yoktur.

Almanya'da Nazi devletine gidilirken şöyle deniyordu:

"Silahlı darbe ile iktidara gelmeye çalışacağımıza, kendimizi tutup Reichstag'da, katolik ve marksistlerin karşısına çıkmalıyız. Onları oy bakımından geçmek, öldürmekten daha uzun zaman alacak. Ama sonuç kendi Anayasalarıyla garantilenmiş olacak. Her kanunî hareket yavaş gider. Er geç Almanya'yı ele geçireceğiz..."

Sözler Hitler'indi. Busözlerin söylendiği tarihten 10 yıl sonra 1933'te Naziler iktidarı ortaya çıkmışlardı. Ama kesin sonuç almak istiyorlardı.

Propaganda Bakanı Goebbels o günlerde, sonradan ele geçirilen not defterine şunları yazmıştı:

"Artık savaşmak kolay. Çünkü devletin bütün kaynaklarından yararlanabiliriz. Radyo ile basın elimizde. Ortaya bir propaganda şaheseri çıkaracağız. Ve bu sefer parasızlık çekilmeyecek elbette..." (3 Şubat 1933)

İŞADAMLARI

İktidarı ortaya Nazilerin kayıtsız şartsız iktidarı devralmaları için az bir zaman kalmıştı. Yollar iş adamlarından geçiyordu.

Amerika'lı yazar William L. Shirer bundan sonraki gelişmeleri şöyle anlatıyor:

"Örgütlenmiş işçileri hizaya getirmeye çalışan ve fabrikatörleri, işlerini istedikleri gibi yönetmekte serbest bırakan yeni hükümetin politikasından memnun kalan iş adamlarından kesenin ağzını açmaları istendi.

27 MAYISTAN SONRA DEVLET BAŞKANLARI

HALKIN SEVGİSİ

1960'tan bu yana Türkiye Cumhurbaşkanı görüldü. Cemal Gürsel, Cevdet Sunay ve Fahri Korum. Bu üçünün ortak özelliği, asker kökenli olmaları. Ayrıca her üçü de, son zamanlarda moda olan deyimle, parlamentonun "seçimle gelmemiş" üyelerinden. Bu ortak özellikler dışında üç Cumhurbaşkanı'nın kişiliklerinde farklılıklar görülüyor.

Cemal Gürsel, bu üç Cumhurbaşkanı'ndan halka en yakın olanı idi. Çeşitli çevreler, kişiler, örgütler Cumhurbaşkanı'na etkilemeye çalışıyorlar. Cemal Gürsel, diğerlerine kıyasla halktan, demokratik güçlerden gelen etkilere en açık

DEMOKRASİYE PAYDOS

alanıydı. Görev dönemi boyunca yaptığı hatalar yarattığı sempati içinde eridi, unutuldu.

1960 sonrası dönemin ikinci Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay, komandalara koruyucu kanatlarını açarak demokrasiye "bağlılığını" kanıtladı. Bu özelliğini çeşitli vesilelerle gösterdi. İlerici, demokratik güçler karşısında kesin tavır aldı. 12 Mart Muhtırasında kendi payının olmayışına hayırlandı. Ancak bunu, Taşmaç ve Erim'le oluşturduğu gerici ünlünün faaliyetleriyle kapamaya çalıştı. Sunay, hakkında en çok fıkra anlatılan "devlet adamı" oldu. Bunda politik tavır kadar kişisel tutumunun payı

DEMOKRATİK GÜÇLER

büyük olsa gerek.

Üçüncü Cumhurbaşkanı bu açıdan Sunay'dan farklı. Seçiminden doğan rahatlık, kişisel şansı, bundan doğdu. Politik açıdan da Sunay'dan farklı olup olmadığı konusunda zaman erken. İlk başlardaki olumlu etki, yerini endişeye bırakmaya başladı. Cumhurbaşkanı'nın özellikle son aylardaki tutumu kaygı verici. Örneğin, CHP iktidarı sırasında bir çok kararnamayı tereddüt ile imzalarken, bir bölümünü imzalamazken, MC hükümetinin kararnamelerinde aynı titizliği göstermiyor, İsmail Cem kararnamesi yalnızca bir örnek. Cem kararnamesinin yargı organlarındaki de-

netimi sonuçlanmadan Ankara Ticaret Odası "Kâtibi Umumi"-sini Ticaret Bakanlığı müsteşarlığına atayan kararnamesinin altında Korum'un imzasının da bulunması çok düşündürücü. Çünkü bu kararname Devletin tarafsız olmadığını sergiliyor. Üstelik Cumhurbaşkanı üzerindeki belirli çevrelerin etkili olduğu kanısı uyandıran gelişmeler var. Son 19 Mayıs konuşmasında, Ulkedeki sendikaların sayısı ya da işadamlarının sayısı ile ilgili "sendika enflasyonu" konusunda bu işadamlarının sık sık söylediklerini söylemesi, onlar ile aynı tahlihi paylaşması, demokratik güçler için yine düşündürücü.

Goering'in Reichstag Başkanı Sarayında 20 Ocak 1933'te yapılan bir toplantıda bu konuda anlaşmaya varıldı.

Toplantıda Hitler, sanayicilere hafifçe bir yağ çektiikten sonra uzun bir nutka başladı:

Özel teğebbüs, dedi demokrasi çağında sürdürülemez. Halk sağlam bir otorite ve kişilik anlayışı-

na vardığı zaman özel teğebbüs yaşayabilir.

İş adamlarına karşı marksistleri -ortadan kaldıracağına- söz verdi.

Hitler, -Şimdi önmüzdə son seçim var- diye sözlerini bitirirken dileyicilerine, -Sonuç ne olursa olsun, artık dönüş yok- diye söz verdi.

Hitler'den sonra konuşan Goering ise -Mali bakımdan bir takım feda-

kârlılıklara- katılanmanın gerekliliğinden söz etti ve -Sanayiciler 5 Mart seçiminin gelecek 10 yıl içinde ve belki de gelecek yüzlerce yıl içinde yapılacak son seçim olduğunu anlarsa bu parayı ödemele-ri daha kolay olacaktır dedi.

Daha önce Hitler'i Başbakan yapmamasını Cumhurbaşkanı Hindenburg'a tavsiye eden silah

kralı Krupp kalktı ve -Durumun bu kadar açıkça anlatılmasından ötürü iş adamlarının -teğekkürlerini- Hitler'e bildirdi.

Bunun üzerine Nazi ileri gelenlerinden Dr. Schacht şapkasını açarak para topladı. Sonra Nuremberg'de anlattığına göre üç milyon mark topladı..

MEMUR KIVIMI
Shirer İçişleri Bakanı Goering'in "icraatın-

TARİHTE BU HAFTA

28 Mayıs 1927
Cumhuriyet döneminde, özel kesimi desteklemek üzere çıkarılan en önemli yasalardan biri olan Teğvik-i Sanayi Kanunu yürürlüğe girdi. Bu kanun sermayedarlara o güne kadar tanınmamış kolaylıklar sağlıyordu. Bunların arasında en önemlileri olarak çeşitli yatırım indirimleri

gümrük muafiyeti, bedava arsa tahsisli sayılabilir.

29 Mayıs 1970
Personel Kanunu'nun tazyminatların kaldırılması yolundaki bir hükümünü protesto etmek amacıyla Ankara'daki karakol ve toplam polisleri forum düzenleyerek boykota başladılar.

30 Mayıs 1969
AP iktidarınca hazırlanan "Üniversite Reform Tasarısı"nda yer alan özerkliğe aykırı maddeler nedeniyle Ankara ve İstanbul Üniversitelerine mensup öğretim üyelerinden bir bölümü istifalarını verdiler.
30 Mayıs 1970
Sayıları 25 bine ulaşan tek-

nik personel, Personel Kanunu'ndaki ilgili hükümleri protesto amacıyla iki günlük bir boykota başladılar.

30 Mayıs 1971
Sinan Cemgil, Alpaslan Özdoğan ve Kadir Manga, Adıyaman'a bağlı İnekl köyü civarında kendilerine

pusu kuran jandarmaları tarafından öldürüldüler.

1 Haziran 1921
Yazı kadrosunda Dr. Şefik Hüsnü, Sadrettin Celâl, Ahmet Cevat Emre, Şevket Aziz, Burhan Asaf ve Kerim Sadi'nin bulunduğu "Aydınlık" dergisinin ilk sayısı çıktı.

SERMAYENİN MHP KONGRESİ

17-18 Mayıs tarihlerinde yapılan MHP'nin Büyük Kurultay'ı, Büyük sermayenin MHP kurultayı oldu. Bu kurultay, sanki sağın "birleşme, kaynaşma" şöleni oldu. Böyle bir şölen için, parlamentoda uç sandalyesi bulunan bir partinin kongresinin seçilmesi Türkiye'de sağın hangi temellerde birleşmekte olduğunu gösteriyordu. MSP'li Fehmi Cumaloğlu'nun kongredeki sözleri bu garip durumu özetledi. "Bu kongre, bütün milliyetçi partilerin birleşmesine vesile olmalıdır." Hükümet içindeki birleşme yeterli değildi; daha başka planlarda da birleşilmesi gerekiyordu.

MHP Kurultayı olayı, sağ partilerin aralarındaki kişisel çekişmeler yüzünden birleşemeyeceğini düşünenlere herhalde bir uyarı oldu. Sermaye partilerinden önce sermayenin kendisi birleşmenin zorunluluğunu çıkartan kavramıydı. Sıra bu birleşmenin mizansenini hazırlamaya gelmişti. "Cephe" ya da "hükümet" biçiminde birleşmek bunun için yeterli değildi, aslında "zorunlu" da değildi. MC içindeki kişisel sürtüşmelere bakıp yorum yapanlar bu nedenle aldandılar. Sermaye, birleşmesi yolunda "kişisel hesapların" bir kenara komasına kararlı. Bilindiği gibi, kapitalist düzende "kişiler ancak sermayeyi kişileştirdikleri oranda önemlidir." İşte böyle durumlarda, parti hesaplarına dayanmayan bir partinin bulunması en emin yoldur.

MHP Kurultayı, "Türkiye'nin hükümsüz kalmasına vicdanları razı olmayan bağımsızlar"la, has partililerden çok daha fazla sermayeye sadık olduklarını kanıtlama fırsatını da verdi. Sermayenin "Kaca Reis'i" Bilgiç, parti hesaplarından kurtulmanın rahatlığıyla, "salun karşısına çıkılması için her türlü parti endişesinin bir kenara bırakılmasını" istiyordu. Bahri Doğdaş ise, "hiçbir kuvvetin kendilerin Bozkurtçu düşünceden vazgeçiremeyeceğini" ilan edecek kadar kraldan çok kralcıydı. Doğdaş, üstelik "iç bolşeviklerin ellerinin kırılmasını" da yeterli görmüyordu. Aynı zamanda "dış bolşevikler de hüsrana uğratılmalıydı".

dan" söz ederken de: "Goering, yüzlerce Cumhuriyetçi memuru içinden attı. Yerlerine çoğu S. A. ve SS subaylarından oluşan bir takım Nazileri getirdi" diyor.

Nazilerin Hitler'den sonra iki numaralı adamı Goering aynı tarihlerde "5 Martta seçim yapılma- önce, halkta korku yaratmak için heyecanlı haberler yayılması" gerektiğine inanıyor ve Reichstag yangınına planlıyordu.

27 Şubat 1933 gecesi parlamento binası ateşe veriliyor ve Propaganda bakanı Goebbels de gestapo şefi Rudolf Diels'e şöyle sesleniyordu:

"İşte komünist ihtilali başlıyor! Bir dakika bile bekleyemeyiz. Acımak yok. Her komünist bulunduğu yerde öldürülecek. Bütün komünist milletvekilleri hemen bu gece sallandırılacak..."

Reichstag yangınına kimin hazırladığını Alman Genel Kurmay Başkanlığı yapmış olan General Franz Halder, daha sonra Nuren Berg Mahkemesinde şöyle anlatmıştı:

"1942 yılında Führer in doğum günü şerefine verilen öğle yemeğinde konuşma dinüp dolaşp Reichstag binasına ve bu binanın sanat değerine geldi. Goering'in konuşmayı or-

tasında kesip şöyle bağırdığını işittim: -Reichstagı eniyibilen tek adam benim Çünkü onu ben yaktım!..."

Söylediklerinin ve demecilerinin tam tersini yapan Nazi Başbuğu Hitler işçilere hitaben yayınladığı bir bildiriye şöyle diyor-

du: "İşçiler: Sizin kurumlarınız bizim için kutsaldır. Ben kendim yoksul bir köylü çocuğuyum ve yoksulluğun ne olduğunu bilirim. Kapitalizmin sömürü sü nasıldır, onu da bilirim. İşçiler! Size söz veriyorum biz yalnız mevcut olanı korumakla kalmayacağız, işçinin korunmasını ve haklarını daha da ileri götüreceğiz."

Köylü çocuğu Hitler, bu sözlerden üç hafta sonra toplu sözleşmeyi yasak etti... Grev Almanya'da tarihe karıştı.

Bundan sonrası Amerikalı yazarın şu satırları ile özetleniyor:

"İş adamları durumdan çok memnundular. Ama Almanya'da kanun ve düzen durmadan bozuldu. Çılgına dönen kahverengi gömlekli, sokaklarda durmadan dolaşıyorlar, istedikleri kimseleri yakalıyor, dövüyor bazan da öldürüyorlardı. Polis ise bütün bunlara seyirci kalıyordu. Sokaklardaki terör havası Fransız ihtilalinde

olduğu gibi, hükümet otoritesinin zayıflaması sonucu değildi, tersine bu hareketler devletin teşvikiyle ve genellikle onun emriyle yapıldı...

TÜRKİYE'DE MC UYGULAMASI

Aradan 42 yıl geçtikten sonra Türkiye'de gelişmelerin aynı doğrultuda benzerlikler göstermesi düşündürüştür. Cephe hükümeti ortaklarından iki si iki hafta arayla, "Kafaların ezileceğinden ve "Solcu öğretmenlerin enselerinden pençe ile tutulacağından" söz etmişlerdir. Geçtiğimiz hafta Cumhurbaşkanı Korumak'a bir telgraf çeken TÖB-DER Genel Başkanı özetle şöyle dedi:

"13-14 Mayıs gecesi Sivas Devrim İlkokulu öğretmenleri üyemiz Hüseyin Esen evinde yedi kurşunla öldürülmüştür. 15 Şubat'tan bu yana öldürülen ikinci üyemizdir. Saldırıya uğrayarak kornalık edilen ve yaralanan arkadaşlarımızın sayısını ise biz dahi bilemez olduk. Öğrencilerimizin durumu bizlerden de kötüdür. Bir tanesi hariç saldırganlar her nedenle yakalanamamıştır."

TÖB-DER Genel Başkanı Ali Bozkurt, telgrafında, "dövme ve öldürme olaylarının son koalisyen hükümetinin kurulmasından sonra kat kat artarak

MHP Kurultayı, "yavuz hırsızın ev sahibini bastırabileceğini" de gösterdi. MC Hükümetinde evsahibi rolünü takınan AP, kendi eliyle baş köşeye attırduğu Başbuğ'un önünde şimdi sadakat sözü verir pozlara giriyordu. Başbuğ'un tutumu açıktı: "Bugün Milliyetçi Cepheyi teşkil eden diğer partiler hareketimizin arçyo attığı görüşleri paylaştığımız görmektedirler. Samimiyetlerinden şüphe etmek için şu anda bir sebep yoktur. Ortoklarımızla olan çelişkileri düşmanlarımız karşısında ikinci plana atmış bulunuyoruz." di-yordu. AP ise, gerçekten bir "cephe" hareketinin jargonuna uygun bu sözleri doğrulamaktan geri kalmadı. AP adına konuşan İsmail Hakkı Yıldırım, "Türk milliyetçiliği anlayışında AP ile MHP'nin hiçbir farkı yoktur. Sayın Türkiye'nin kongrede okuduğu program konusunda AP'nin muhalefeti yoktur" di-yordu. Bu sözlerin ne anlama geldiği ertesi günü Son Havadis'in başyazısında daha iyi görüldü. Başyazı'da, AP'nin yalnız Kurultay'da ortaya çıkan programla değil "MHP'nin programıyla hiçbir ihtilafının olmadığı" söyleniyor ve böyle devam ediliyordu: "Kurultay'da açıkça mülahade ve tesbit edilen bu durum, Adalet Partisi ile Milliyetçi Hareket Partisi'ni yakın bir gelecekte, hükümet ortaklığından daha sıcak bir şekilde yanyana getirebileme imkânlarının mevcut olduğunu göstermektedir."

Acaba sağın birleşme şöleni için neden MHP kongresi seçilmişti? MHP nasıl bir partiydi ki, parti hesaplarını bir kenara atanlar onun çatısı altında "cephe" birliği yapıyordu?

İster beğenilsin ister beğenilmesin gerçek şudur ki: Bugün sağın güçlü birliğini arayan bazı sermaye çevreleri, bu birliğin ancak MHP'nin faşist ideolojisi ve vurucu gücü etrafında alabileceğini ciddi ciddi düşünmeye başlamışlardır. Türkiye: "MHP, gençlik, aydın ve beyin kadrosunu en güçlü şekilde kurmuş ve iktidara hazırdır" diyerek bunu özetlemiştir. AP ve CGP bu tirmanmaya karşı kaynamamakta, tek çıkar yolu kurtuluşlarına katılmakta bulmaktadır. Sermaye, MHP'ni, sağ partileri sağ partilere rağmen bütünleştiğinin aracı olarak görmektedir.

MHP Kurultayı, sermayenin kendi partilerini MHP'nin kılıbı altında birleştirme girişimlerine sahne oldu. Bu kurultayda AP, MHP'nin kuymakçuluğunu rolünü benimsediğini gösterdi. Ancak kongrenin yapıldığı günlerde AP Gençlik kongrelerine mesajlar gönderen Demirel'in kullandığı dil de dikkatlerden kaçmadı. Demirel, mesajlarında bal bal "komünizm ticareti" yapmakla kalmadı. Aynı zamanda "önümüzdeki günlerin tehlikelerinden" söz etti. MC'nin şöretinin zirvesine ulaştığı bir zamanda tehlike ne olabilirdi?

MHP Kongresinden sonra Ankara'da en çok duyulan söz Bilgiç'in başını çektiği bağımsızların AP yerine MHP'ye girecekleri oldu. Bilgiç'çilerin şanslarını bir kez de MHP'de deneyecekleri ileri sürüldü. Demirel'in sözünü ettiği tehlikelerin biri bu olabilirdi. Biri de herhalde Vural Önsel olayı ile ilgili olarak CHP'nin açıkladığı belgelerdir. Şu anda Devlet Güvenlik Mahkemeleri önünde duraklamış olan Vural Önsel serüveni herhalde Demirel'i düşündürüyor. Belli olmaz ama, belki Demirel de gece yatınca kendi kendine "acaba?" diye soruyor.

cumhuriyet yönetiminin hiçbir devresinde görülmemiş boyutlara ulaştığını" belirtip şöyle devam etti: "Yetkililerin bu olaylardan kılı bile kıpırdamamakta, öğretmen ve öğrencilere yapılan bu insanlık dışı saldırıları telin dahi etmemektedirler. Hatta yetkili makamlarda bulunan bir kısım görevliler ise konuşmalarıyla adeta olayları tahrik etmektedirler..."

TÖB-DER Genel Başkanının telgrafının Çankaya da nasıl değerlendirildiği bilinmiyor.

Aynı günlerde Cumhurbaşkanı 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı dolayısıyla mesajını hazırlıyordu. Cumhurbaşkanı soruyordu: 19. Yüzyılda filozof Karl Marx yaşamamış olsaydı, 20. asırda Avrupa'da komünizmin ve daha sonra onu beğenmeyip Asya'da bir başka türde yeni bir komünizmin vücut bulabileceğini iddia etmek mümkün olur muydu?..."

Milliyetçi Cephe politik ortamı gergin tutmak ta yarar görmektedir. Bunun altında, kitleleri silahlı terör ve sindirme yöntemleriyle sürekli baskı altında tutmak ve durumu doğalmış gibi alıştırmak politikası yatmaktadır.

Ülkenin ilerici ve demokratik güçleri sinecek

içgi greve gitmekten korkacak, memur ulusal bir sorunun savunulmasında sesini çıkartamayacak, öğrenci 'leti senin kemiği benim' hali getirilecek... Ve hep bunlar büyük sermaye böyle istiyor diye olacak

İSADAMLARI NE İSTİYOR?

Büyük sermayenin faşizan bir MC uygulamasıyla neyi hedeflediği kamu oyuna yansımıştır. Gizli yapılan bir toplantıda iş adamları, "İşçi sendikalarının çoğalmasından" rahatsız olduklarını, "Artık işçi ücretlerinin artırılmasına engel olunmasını", "Emek mi aslı unsurdur, yoksa sermaye mi" tarzın daki tartışmanın sona erdirilmesini, sermayeye oranla emeğin fazla korun-duğu gerekçesiyle iş kanununda gerekli düzeltmelerin yapılmasını, "Lokavt anayasaya aykırıdır çeklindeki fetvaların sona erdirilip, lokavtların serbestçe kullanılabilmesini istemişlerdir..."

İş adamlarının isteklerini yerine getirmek için de "Demokrasi"yi biraz ihmal etmek gerekmektedir. Cepheçiler bu konuda iş adamlarının memnun edeceği benzemektedirler Olay ister istemez 42 yıl öncesini hatırlatmaktadır.

Bağbakan Demirel geçtiğimiz hafta Çarşamba günü yaptığı açıklama

SOSYAL DEMOKRATLARLA SARI SENDİKALARIN İŞBİRLİĞİ

Geçtiğimiz ay içinde radyaların haber bültenlerinde yer alan, TV de yansıtılan ve çok satan gazetelerde boy gösteren bir olay, yıllardan beri devam eden flörtün sarmış-dalaşlığını ortaya çıkardı.

Olayın kahramanları şöyle söylüyorlardı:

ECEVİT: Almanya'da bulunduğum sırada hükümet ve sosyal demokrat parti yetkilileriyle sosyal ve ekonomik konularda işbirliği yapmamız için bir takım temaslarım oldu. Bu arada sosyal demokrat parti ile bir ilke anlaşmasına vardık. İki parti arasındaki komisyon çalışmaları mayıs ayında Türkiye'de başlayacaktır. Bu çalışmalara Alman sendikalar birliğinden bir yetkili de katılacaktır. Çalışmalara Türk-İş'ten de bir yetkilinin katılmasını Sayın Halil Tunçtan rica ettim. Memnuniyetle kabul ettiler. Bu bize kuvvet verecektir...

TUNÇ: Sayın Ecevit'in Almanya seyahati oldukça verimli olmuş, aldığımız raporlar bunu gösteriyor. Biz de kendimiz bakımından bu seyahatten beklediklerimizi almış almanın mutluluğu içindeyiz. Hele Sayın Ecevit'in açıkladığı gibi ortak çalışma grubuna Türk-İş'in de katılması çalışmaları biraz daha hızlandıracaktır. Sayın Ecevit'ten aldığımız bu ön bilgileri geliştirmek için ön çalışmalar geliştirmek için Almanya'ya gideceğim. Almanya'daki faaliyetlerimi bu görüşme çerçevesinde sürdüreceğim.

Ve böylece sosyal demokrat Ecevit, büyük sermaye partilerinin, Türkiye işçi sınıfının tek temsilcisi olarak Türk-İş'i kabul etme politikasını anlayarak, belirli bir süreden beri Halil Tunç'un "CHP rengini belirlesin ve DİSK'in mi yoksa Türk-İş'in mi yanında olduğunu açıkça ortaya koysun" sorusunu da yanıtlamış oluyordu.

MAZIDEKİ ŞENLİK

Ecevit ile Tunç'un teati ettikleri iltifatlar ve yöndedikleri mutlu dünyanın mazideki şenliği de var. 1963 lerde Ecevit çalışma bakanıdır. Ve Halil Tunç da Türk-İş genel sekreteri. Mecliste anayasa gereği olarak toplu sözleşme ve GREV hakkı yasalaşacaktır. Halil Tunç sermaye çevrelerinin azami sözcülüğünü yapabilmek için sola, sosyalistlere, devrimci yazarlara, aydınlarla tehditler, küfürler savurmakla kalmıyor, aynı zamanda LOKAVT'ın da yasa hükmü olarak yerini almasını savunuyordu.

Bu çabaların da sonucudur ki bugün artık demokratik hiç bir anlamı kalmayan, hiç bir şekilde işçi sınıfının sendikal ihtiyaçlarına cevap veremeyen, 274 ve 275 sayılı yasalar vardır.

SONRADAN ÇIKAN OYUN

Son günlerde lokavtların yaygınlaşması Türk-İş'in huzurunu kaçırmıştır. Ayrıca bütün çabalara rağmen uyanmış Türk-İş'in tabanı süratle sola kaymaktadır. Lokavtlar bunu daha da hızlandıracaktır. Bırakın "Partiler Üstü" politikayı, "partilere karşı bağımsız" politika yutturmacılarını artık kimseler yutmuyor. Klasik manevralar da sökmüyor. Peki, ne olacaktır?

CEVİR KAZI YANMAMISIN

Türk-İş derhal lokavtı "ÇAĞ DIŞI" ilan etti. Üretimin faziletinden, işçilerin çalışma hakkında dem vurmaya başladı. Burjuva yasalarından maddeler sıraladı. Lokavta etkin çareler aradı. Ve bu tür yaygınlara, feryatların ardından bir takım gözüm yolları arz-ı endam edecekti. Nitekim gecikme di: CHP nin 33 milletvekili tarafından meclise verilen bir yasa teklifine göre, yasal bir lokavt 7 gün içinde uzlaşmayla sonuçlanmaz ise, bu sefer işyerinin yönetimi "DEVLET İŞLETME KOMİTESİ"ne devredilecektir. Bu komite hükümetin atayacağı bir uzmanın başkanlığında en büyük işçi ve işveren sendikaları konfederasyonunun birer temsilcisinden oluşacak ve komite lokavtın sona ermesine kadar işletmenin üretimini sürdürecektir.

SIRITAN GEREKÇE VE TELÂŞ

Yasa teklifinin gerekçesinde önce: "Özellikle, çalışmakta olduğu bir işi varken, işverenlerin kazanç hırsı ve emeğin bedelini vermeme eğilimleri nedeni ile kendisinin kapı dışarı edildiğini gören bir işçinin kafasında ciddi bunalımlar doğacaktır..." denilmekte ve eklenmektedir: "Lokavt kararları

rı halkımızın ihtiyacı olan mamüllerin fiyatlarını arttırmakta, üretim ve hizmetlerin durdurulması Türkiye gibi sanayileşmeye yeni başlamış ülkelerin ekonomilerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır..."

Yani mesele üretimin devam etmesidir. Lokavt üretimi durdurduğuna göre durması isteniyor. Peki, ne olacak şimdi?

Uygulamada, grev kararına karşı lokavt yürürlüğe konuluyor. Lokavt uygulamasında da 7 gün sonra Devlet İşletme Komitesi imdadına yetişti, üretimi sürdürdü. Kimin adına? İşveren adına... Ne zamana kadar? İşçilerle işveren arasında anlaşma sağlanana kadar... Peki, işveren neden anlaşmaya yanaşsın ki? Üretim devam ediyor, kâr sürekli ve işçiler eski ücretlerle çalışıyorlar.

Ve bu, grevleri de fiilen ortadan kaldıracak olan teklifin hazırlayıcısı ve imzalayıcısı Türk-İş'e bağlı Genel-İş sendikası genel başkanı ve CHP milletvekili Abdullah Baştürk'tür.

SULU POLİTİKA

Eskiden Türk-İş işçi sınıfına "sakın ha politikaya karışmayın" diyordu. "Politikayı politikacılar yapsın..." Yani işçi sınıfının mücadelesi "EKONOMİK" çember içine hapsedilmek isteniyordu. Yani devreye sokulan "partilere karşı bağımsızlık" ise yeni bir çemberdi. Şimdi demek isteniyordu ki işimizze gelen bir sermaye partisini destekleriz. Bu CHP de olabilir.

Bir kere işçilerin politikaya katılmaları değil, politika yapmaları söz konusudur. Ve politika ÖRGÜT ile yapılır. Yani işçi sınıfı, kendi sınıfı kurtuluşu doğrultusunda, kendi ideolojisi ile, kendi militan kadrosuna dayalı örgütüyle iktidar mücadelesi yapar. Bu sınıf mücadelesi temelinde olur. Ve de yürürlüğe girmesi için çalışılan, işçi sınıfının politikası budur.

İşte Türk-İş buna su katmak istiyor. "İşçi sınıfının politika"sından herhangi bir sermaye partisini desteklemek, ya da dolaylı desteklemek gibi yazdırmayı, çarpıtmayı anlıyor. Daha doğrusu kastı olarak böyle tuzaklar kuruyor. CHP nin ise bu, gökte arayıp da yerde bulduğu şeydir. Üretim araçlarının özel mülkiyetine dokunmayan, tersine onun en gözde savunucusu olan, işçi sınıfına ve emekçi halk kitlelerine salımlar sloganları atan ve de sömürüyü düzenli bir şekilde devam ettiren sosyal demokrasi başka ne ister ki? Üstelik Türk-İş mülkiyete, işçi sınıfının bakış açısı ile değil de telkelik kapitalizmin bakış açısı ile baktıktan, mülkiyeti bu gözle "çağ dışı" ilan ettikten sonra?

DBG - TÜRK-İŞ - CHP

DBG Alman sendikalar birliğidir. Türk-İş paralelindedir. Almanya'da çalışan Türk işçilerinin büyük bir çoğunluğu DBG'ye üyedir, aidat öder. Bu aidatların belli bir yüzdesi de Türk-İş'in kasasına akar. Aynı zamanda DBG ile Alman sosyal demokrat parti kalı kaladır. Ecevit de Alman sosyal demokrat parti ile "Avrupa teknolojisini ile Arap sermayesini Türkiye'de buluşturalım" manihına dayalı cici ilişkilerle girişmiştir. Türk işçilerinin çıkarları da böyle bir politika ile korunacaktır.

Ve iki sosyal demokrat parti yollarına birer tane sarı sendika temsilcilerini de aldıklarında mesele katılmış olacaktır. Oyun, bu günlerde Türkiye'de hızlanacaktır. Türk-İş "faaliyetlerini görüşme çerçevesinde" sürdürerek, CHP de bundan "kuvvet" olarak.

ŞAŞILASI DEĞİL

Sarı sendikalarla sosyal demokratların işbirliği acayip değildi. Meşrep lerine uygundur. Sarı sendikacılık işçi sınıfının mücadelesini ekonomik olana hapseden, işçi sınıfını burjuva partilerinin, işverenlerin dümen suyuna tutar. Sosyal demokrasi de işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi uzlaştırmaya, sınıf mücadelesini yok etmeye çalışır. Kapitalist özel mülkiyet ortadan kalkmadan sömürü-soygun sona ermeyeceğine göre, uzlaşmazmaz. Bu yüzden sosyal demokratlar burjuvazinin yanında yer alır. Öyleyse sarı sendikalarla sosyal demokratlar arasında mükemmel bir şekilde işbirliği kurulabilir. Kurulmuştur...

ile, işveren çevrelerine büyük olanaklar tanıyan kararları açıkladı. Merkez Bankasının 2 milyarlık kredi olanakları iş adamlarının emrine veriliyordu.

Aynı günlerde işçilerin kıdem tazminatının 30 güne çıkarılmasına ilişkin kanun tasarısı Millet meclisi genel kurulun kanun komisyonu geri döndürdü.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, tasarının mecliste örüleceği gün bir bildiri yayınlayarak kesin tavırdı. "Kıdem tazminatının ekonomik ve sosyal

yönden 15 günden 30 güne çıkarılması düşüncesi yerinde değildi..."

CHP-MSP koalisyonu zamanında hazırlanan tasarısı, işverenlerin bu tepkisi üzerine tekrar komisyona iade edildi. Tasarı şimdi Bütçe Plan Komisyonunda. Komisyon Başkanı İsmet Sezgin'e bakılırsa, "tasarının daha mükemmelleşmesi için çalışılıyor..."

Bugün toplu iş sözleşmeleriyle ortalama olarak kıdem tazminatları 26 güne ulaşmıştır. Bütün kıyamet dört gün için koparılmak tadır. Ancak sermaye bu tavizi vermeye bile yanaşmamaktadır.

Kıdem tazminatı konusunun bir süre avutmaya alındığı anlaşıyor.

ENERJİ AJANSI

Bu arada Cephe hükümeti Türkiye'nin Enerji Ajansına girmesi için hazırladığı kararnamayı TBMM'ye yolladı. "İktisadi NATO" olarak nitelendirilen ajans, Petrol İhraç eden ülkeler örgütüne OPEC karşı ABD önderliğinde batı ülkelerinin enerji sorununu çözmek ve batı ülkeleri ekonomilerini denetlemek amacıyla kurulmuştur.

Devletin resmi belgelerine göre, Ajans aynı zamanda "Amerika'nın ba-

tı ülkeleri ile birlikte az gelişmiş ülkeleri denetim altına almak için kurduğu bir örgüttü..."

Enerji ve Tabii Kaynaklar eski Bakanı Erhan İğil kararı eleştirerek "Türkiye'nin hükümetlik haklarına ve ulusal çıkarlarına aykırı bulduğumuz için uluslararası enerji ajansına muhalefet etmiştik" dedi.

Türkiye'nin ajansa üye olmasıyla bu örgütün tesbit ettiği fiyattan düşük petrol satın alınmayacağı nı söyleyen Erhan İğil şöyle diyordu:

"Petrol üreticisi komşu arap ülkelere karşı, gelişmiş batılı ülkelere safında yer almakla hükümetlik haklarımızı zayıflatacak, ulusal çıkarlarımızı da ters düzeceğiz..."

Cephecilerin ise böylelesine ciddi endişelerle karşılaşacak vakitleri yoktur.

Yabancı petrol şirketlerine bol keseden imtiyazlar tanımlama işe bağlayan Cepheciler, gözlerini kırpmadan "Gayri millî kararlar" almaktadır.

İşte terör, dışta kayıtsız gartsız teslimiyet. Cepheciler yollarına devam ediyorlar...

DİSK 5. GENEL KURULU

DİSK'in 5. Genel Kurulu geçtiğimiz hafta içinde tamamlandı. Genel Kurul, Türkiye'de devrimci işçi sınıfı hareketinin gücünü yeniden belgeledi.

DİSK'in 5. Genel Kurulu, Türkiye'de sermaye partilerinin demokratik güçleri sindirmek ve demokrasiyi alabildiğine kısıtlamak üzere birleştiği bir dönemde toplandı. DİSK, Türkiye'de işçi sınıfının politik mücadelesinden ayrılmayacağı ilkesine dayalı sendikal hareketi temsil ediyor. Sermaye partilerinin işçi ve emekçi sınıflara karşı açıktan bir siyasal cephede birleştiği bu dönemde DİSK'in Genel Kurulu özel bir önem kazanıyordu.

5. Genel Kurul'da sendika hareketinin sorunları enine boyuna tartışıldı. Fakat bu tartışma, aynı çatı altında birleşmenin bilinci içinde geçti.

KONUMLAR

5. Genel Kurul'un en önemli özelliklerinden biri, bu kez konuklar listesinin her zamankinden daha zengin olmasıydı. Dünyanın en ileri sendikal hareketlerinin temsilcileri Genel Kurul'da hazır bulundular. Bu olgu DİSK'in mücadelesinin ulaştığı aşamayı belgeliyordu.

Genel Kurul'daki yerli konuklar arasında CHP'li milletvekilleri de yer aldı. CHP Genel Sekreter Yardımcısı Deniz Baykal Genel Kurul'da bir konuşma yaptı. Baykal Türkiye'deki siyasal ortamı değerlendirdi. Baykal, mevcut siyasal bunalımın, CHP'nin iktidara gelmesinin engellenmek istemesinden kaynaklandığını ileri sürdü. Baykal'ın, sol hareketin birliği hakkında buna dayanarak ileri sürdüğü

göstürel de, bu değerlendirmeyi yansıtıyordu. Genel Kurul'da konuşan diğer CHP temsilcileri de, DİSK'in işçi hareketindeki önemini vurguladılar. Bu tutum, CHP'nin tutarlılığından kuşku alanları bir kere daha düşündürdü. CHP temsilcileri, ayrıca, DİSK ile Türk-İş'in birleşmesi gerektiğini ileri sürdüler. Bu önerinin dayanacağı somut temeller üzerinde ise açık bir tez ortaya koyamadılar.

DİSK Genel Kurulu'nda bu kez Bulgaristan, Cezayir, Federal Alman Cumhuriyeti, Fransa, İtalya, Sovyetler Birliği ve Yugoslavya sendikalarının temsilcileri söz oldular. Sözcüler, uluslararası işçi sınıfı dayanışmasının zorunluluğunu ve bugünkü onları belirtiler. Her biri, Türkiye işçi sınıfının, daha iyi çalışma koşulları, daha ileri demokratik haklar, ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme yolunda verdiği mücadeleyi desteklediklerini açıkladılar. Fransız ve Alman konuşmacılar, ülkelerinde çalışan Türk işçilerini, kendi işçi sınıfı hareketleri içinde kardeşçe kaynaştırdıklarını ve bu kardeşliğin daha da gelişeceğini bildirdiler.

ÇALIŞMA RAPORU

Yurdumuzda işçi sınıfının ekonomik mücadelesinin başında Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) yer alıyor. DİSK, verdiği mücadelenin kararlılığını ve tutarlılığını elde ettiği başarılarla kanıtıyor. Gittikçe daha geniş işçi kitleleri, sınıf işbirliğini temsil eden partiler-üstü sendikacılığın çıkmasını kavrayarak DİSK çatısı altında toplanmaya tek çıkar yol olarak görüyor. DİSK'in 5. Genel

ibrahim niyazioğlu

Kurul'una sunulan çalışma raporu, DİSK'in tutarlı mücadelesini kanıtlayan önemli bir belge.

KEMAL TÜRKLER'İN KONUŞMASI

DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in 5. Büyük Kongreyi açış konuşmasının bir özetini veriyoruz:

EMPERYALİZM VE TÜRKİYE

...Gerek ülkemiz, gerekse dünyamızın politik, ekonomik ve sosyal sorunlarının giderek önemli boyutlara ulaştığı bir dönemde DİSK'in 5. Olağan Genel Kurul toplantısını yapıyoruz. Yurdumuz ve dünya emekçilerinin her geçen gün büyük bir hızla çevrelerine karşı verdikleri sürekli mücadele, bu arada Vietnam ve Kamboçya halklarının emperyalizme karşı sürdürdüğü sıcak savaşın sosyalizmin zaferi ile sonuçlanması gibi somut örnekler de göstermektedir ki, emperyalizmin varolma çabaları, istediği amaca ulaşamayacaktır.. Bu arada sosyalist devletlerle kapitalist almayan yoldan kalkınma yolunu seçen üçüncü dünya devletleri sağladıkları politik ve ekonomik bağımsızlıklarını korumak ve bunları her geçen gün biraz daha pekiştirmek yolunda ileri adımlar atmaktadırlar. Dünyamızın içinde bulunduğu bu durum karşısında yurdumuz nasıl bir tavır almaktadır? Burada hemen şunu belirtelim ki Türkiye gerek içinde bulunduğu ekonomik, gerekse sosyal sorunların içerdiği nedenlerden ötürü az gelişmiş bir ülke alma durumunu ısrarla sürdürmektedir. Ekonomisi bağımlı, dış politikası kapitalist ülkelere dönük kaldığı sürece Türkiye bu durumdan kurtulamayacaktır...

MC VE FAŞİZAN BASKILAR

Bugün Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik, politik ve sosyal çıkmazların, ancak; anti-emperyalist, anti-kapitalist ve anti-faşist bir yönelimle, yani, tüm ilerici demokratik güçlerin işbirliğinin sağlanması ile mümkün olabileceği tartışma götürmez bir gerçek iken, bu güçlerin dayanışmasından yararlanarak emperyalizm, faşist uygulamalarla yurdumuzdan altından zor kalkabilir güç durumlarına itme çabası içindedir...

- İlerici gençlik; aydın ve öğretmenlerimiz başta olmak üzere, ülkenin politik ve ekonomik bağımsızlığını kısıtlançlıklarla savunan her yurtevere karşı sürdürülen faşist saldırılar yoğunlaştırılmış, özel komandolar aracılığı ile, demokrasimizin her kesici

mini, emperyalizmle bütünleşmiş bir azınlığın emrinde tutma çabaları açık seçik bir tavır almıştır.

- TRT gibi bağımsız olması ve bu bağımsızlığını sürdürmesi gereken bir Anayasa kurumu, sadece halkımızın emrinde ve halkın sorunlarını yansıttığı için, çıkarıcı çevreler tarafından huzursuzluk kaynağı olarak görülmüş ve bu çevrelerce devamlı biçimde baskı altında tutulmak istenmiştir...

DEMOKRATİK GÜÇLERİN BİRLİĞİ

Cephe hükümetinin amacı, büyük halk kitlelerini yanılgıya düşürmek, temelde hiçbir çözüm getirmeden, ilerici güçlere oy veren halkımızın birliğini bozup, bu birliğin dağılımından yararlanarak bugünkü halka karşı güçlerin iktidarda kalma devamlılığını sağlamaktır. Böylece bir ortam yaratılınca da, esasen kaçınılmaz olan genel seçimleri yıl sonuna doğru gerçekleştirmek, bu hesap tutmazsa, seçimleri 76 yılının baharına almak suretiyle halkın oylarıyla halka karşı olan bir yönetimi planlamaktır. Böyle bir planlamanın gerçekleşmesi ise, yurdumuzu ve yurdumuzun politik, ekonomik bağımsızlığını daha da büyük ölçüde tehlikeye düşürür, ilerici güçlerin birliğine, özellikle, sendikal ve diğer tüm demokratik haklarımıza ciddi darbeler indirir. Faşizmin, malî sermayenin emrinde en gerici, en güven ve en emperyalist vurucu bir güç olduğu bilindiğine göre, bütün ilerici demokratik güçlerin ve kurumların böyle bir tehlikeye karşı azami müstereklerde birleşmesi, hem yurdumuzun bugünkü aşamasındaykenin getirilmesi gereken ciddi bir koşul oluyor. Hem de bu koşulun içerdiği tarihi bir zorunluluk olarak önümüzde duruyor.

REFERANDUM

Hepimizin kendi güncel yaşamımızdan çıkarak gayet iyi bildiğimiz gibi DİSK, Tüzüğündeki temel ilkelere uyumlu bir yönde büyük bir hızla gelişmektedir. Onun bu hızlı gelişmesine, işçinin, kendisendikasını kendisinin özgürce seçmesi demek olan "Referandum" biçimi büyük ölçüde yardımcı olmaktadır...

YURT DIŞINDAKİ İŞÇİLER

Henüz gereği gibi sanayileşmemiş, kendi ağır sanayini kuramamış, bu yüzden de alt yapı tesislerini tamamlayamamış, işsizlik sorununa ve yurt

kalkınmasına tutarlı bir çözüm yolu bulamamış bir ülkenin, sayıları milyonu aşan bir emekçi kitlelerini yurt dışına itilmesini, ne denli çarpık bir politika sonucu olduğu açıktır...

İşsizliğin yoğunlaştığı kapitalist ülkelerden yurda kesin dönüşlerin başlamış bulunduğu bu günlerde, bu dönüşün daha da hızlanacağı gerçeği gözden kaçırılmaksızın, yurda dönen emekçilere işyerleri sağlanmalı; bunların çocuklarına ise okuma olanaklarını sürdürmeleri için bir devlet görevi olarak her türlü tedbir önceden alınmalıdır.

DİSK, yurt dışında çalışan işçilerimizin bunlar ve bunlara benzeyen daha yığınla sorunlarını sıcağı bir gündem maddesi olarak daimagözünde tutacak ve bunların işçilerimizden yanabir uygulama kazanması yönünde çaba gösterecek, mücadele verecektir.

GENEL GREV HAKKI

Ülkemizin ve tüm çalışanların ekonomik, sosyal, politik yaşamının daha iyiye, daha güzele dönüştürülmesi, demokratik haklarımızın sağlama biçimde elde edilmesi için, işçi sınıfının en etkin mücadele araçlarından biri olan genel grev konusunda, DİSK, üzerine düşen tarihi sorumluluğunun bilinci içinde gerekli kavgayı mutlaka vermelidir.

Ayrıca, 30 günlük kıdem tazminatının yapılması, memurlara da sendika kurma ve grev hakkının tanınması, lokavt'ın yasa dışı bırakılması, işsizlik sigortasının kurulması, konut ve halkın yaşam ve niteliğine uygun şehircilik planlaması sorunu işçi meşmur ayrımı sorunu gibi ilk planda ele alınması gerekli ve önemli sorunlar da, DİSK'in gelecek dönemdeki mücadelesinde, üzerinde ısrarla duracağı konulardan olacaktır. ...

İLERİ!

Sosyalizmin kuruculuğunda daha iyi hizmetler, emekçilere daha iyi haklar, yurdumuzun politik, ekonomik bağımsızlığının gerçekleştirilmesinde daha etkin çabalar ve düşünce özgürlüğünün bir daha sükülmeyecek biçimde yerleşmesi faşizmin ülkemizden sökülüp atılması, anti-emperyalist, anti-kapitalist ve anti-faşist bir cephenin oluşması için üzerimize düşen tarihi ve sınıfsal görevlerimizi daha iyi, daha olumlu yerine getirmemiz üzere ileri!

"ANA AMAÇLARI YANINDA, SENDİKALAR, İŞÇİ SINIFININ MUTLAK KURTULUŞU İÇİN, ONUN ÖRGÜTLÜ MERKEZLERİ OLARAK HAREKET ETMESİNİ ÖĞRENMELİ VE BU DOĞRULUDA HER SOSYAL VE POLİTİK HAREKETE YARDIM ETMELİDİRLER. KENDİLERİNİ, TÜM İŞÇİ SINIFININ ÖNDE GELEN TEMSİLCİLERİ OLARAK KABULLENİRKEN, HAREKETİN Dİ-ŞİNDA KALANLARI SAFLARINA KATMAYI İHMAL EDEMEZLER...TÜM DÜNYAYI, ÇABALARININ, DAR VE BENCİL BİR ÇERÇEVEDEN UZAK, MAZLUM MİLYONLARIN KURTULUŞUNA YÖNELDİĞİNE İKNA ETMELİDİRLER."

K. MARX

DİSK, CHP ve TİP

"DİSK içinde ne olacağı belirsiz bir takım denge hesaplarına girildiği, işçi sınıfını işçi adına bölme çabalarına prim verildiği takdirde, önce işçi sınıfı ve DİSK sonra da CHP çok şey kaybedecektir." Bu sözler, CHP'nin çıkardığı "Demokratik Sol" Dergisi'nde yer aldı. Başyazı olarak yazıldı. Başyazının başlığı "DİSK'in Genel Kurulu Yaklaşırken".

Yazı, varılan aşamayı göstermesi bakımından çok önemli. TİP'in, işçi sınıfı ve işçi sınıfının devrimci örgütleriyle sağlam ve güçlü bağlarla kurulmasının olumlu etkilerinden birisini gösteriyor. Sol örgütlenmenin, sol örgütlenmede başarı kapılarının açılmaya başlaması, şimdiye kadar solundan gelen eleştirileri küçümseyen Halk Partisini belli bir doğrultuya doğru yürütmek zorunda bırakıyor.

Demokratik Sol'un başyazısında başka önemli pasajlar da var: "12 Mart sonrasında demokrasinin ertelendiği dönemde ağır yaralar alan DİSK örgütünün eski gücüne yaklaşan bir ağırlık kazanması ancak emekçi halkın partisi ile karşılıklı dostluk ve yardımlaşma ilişkisine girdikten sonra olanaklı olmuştur". Burada önemli olan Halk Partisi'nden "emekçi halkın partisi" olarak söz edilmesi.

Ancak aynı pasajda doğru olmayan, gerçeklere ters düşen yanlışlar da gözden kaçmıyor. Bir kez DİSK, 12 Mart döneminde ağır yara almadı. Baskı altında da gelişmesini sürdürdü. İkincisi, şimdiye dek, DİSK'in Halk Partisi ile ilişkisi hep tek yanı oldu. CHP'nin tutumu devamlı olarak "biz ne yaparsak yapalım sol bizi destekler" düşüncesine uygun gelişti. Halk Partisi'nin hükümeti zamanında CHP yine Türk-İş'i işçi sınıfının tek ve "resmî" örgütü olarak tanımaya devam etti. Üçüncüsü Ecevit, Almanya dönüşü izlenimlerini sadece Türk-İş'in lidere anlatmak ihtiyacını duydu. İşbirliğini sadece Türk-İş kanalıyla geliştireceğini açıkladı.

Bütün bunlar, geçmişle ilgili. Geçmişle ilgili kalmasında yarar var. Önemli olan CHP'nin bunları unutmak ihtiyacını duyması. Eğer Halk Partisi, ilerde hatırlatmazsa, eylemleriyle hatırlatmazsa, kimsenin de hatırlamaya ihtiyacı olmaz.

Bunun dışında Demokratik Sol'un baş yazısı fazla telâşlı, fazla sinirli. Biraz da terbiye sınırlarını zorlayan yanlışlar var. Her halde DİSK kongresinden sonra daha sakin yazılar çıkar. Çünkü sosyalistler ne yapmak istediklerini, ne yapabileceklerini DİSK kongresinde de gösteriyorlar.

kiye'de sermaye sınıfının çıkarlarını savunan hükümetler bütçeler yoluyla toplum kaynaklarını egemen sınıflar yararına kullanmaktadırlar. DİSK Çalışma Raporunda Türkiye'de devlet harcamalarının ve gelirlerinin kaynakları ayrıntılı bir biçimde inceleniyor ve gelirlerinin kaynakları ayrıntılı bir biçimde inceleniyor ve "kalkınma"nın tüm yükünü emekçi sınıfların sırtlandığı, buna karşılık sermaye çevrelerine akıl almaz yararlar sağlandığı belgeleniyor.

DİSK Raporu'nda, 1975 bütçesinde öngörülen gelir artışının enflasyon tarafından bütünüyle kemirileceği, kemirilmese bile öngörülen gelirin zaten gerçekleşmeyeceği, bu yüzden de egemen sınıfların ancak emekçi halkın sırtına yeni vergiler yükleyerek nefes alabilecekleri ortaya konuluyor.

TÜRKİYE'NİN YOLU

Sermaye hükümetlerinin uyguladıkları çeşitli ekonomik politikaların iç yüzünü ortaya koyan DİSK Raporu Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal sistemini şöyle irdeliyor:

"Emperyalist-kapitalist dünya sistemi içinde

yer alan Türkiye az gelişmiş kapitalist bir ülkedir.. Bu nedenle Türkiye'de gerçek bir sanayileşmeden söz edilemez. Emperyalizme bağımlı olan sanayileşme çarpık bir sanayileşme niteliğini taşımaktadır. Türkiye ekonomisi, emperyalizmin ve onun yerli ortaklarının kontrolü altındadır. Emperyalizm, emperyalizm ile işbirliği yaparak onunla bütünleşmiş olan yerli tekeli burjuvazi ve onlarla işbirliği halindeki tefeci-tüccar zümresi, büyük toprak sahipleri, Türkiye halkını ağır bir şekilde sömürmektedir."

SIYASAL SORUNLAR VE DİSK

DİSK Raporunda 1973'ten bu yana Türkiye'de yer alan siyasal gelişmeler de değerlendiriliyor. Buna bağlı olarak çeşitli dönemlerde DİSK'in siyasal konularda aldığı tavır gerekçeleriyle açıklanıyor.

12 Mart döneminin, "AP'nin ülkeyi yönetmekte tam bir yeteneksizlik göstermesi üzerine meydana gelen gelişmeler karşısında egemen çevrelerin başvurduğu bir çare" olarak nitelendiği DİSK Raporu'nda; 14 Ekim 1975'te genel seçimlerin yapılabilmesinin ve seçim sonuçlarının, demokratik güçlerin ve işçi sınıfının yürüttüğü ekonomik ve demokratik mücadele ile sağlandığı belirtiliyor.

DİSK Raporu'nda, grevlerin ertelenmesi, hukuk dışı lokavt uygulamalarına göz yumulması, işçilerinin haklı ve yasal direnişlerinin zorbalıkla bastırılması şeklinde hükümetlerle sermaye sınıfının nasıl işbirliği yaptığı da ortaya konuyor, ve DİSK'in bu tür uygulamalara karşı mücadelede kararlı olduğu belirtiliyor.

DİSK Çalışma Raporu, DİSK'in başarılı mücadelesiyle birlikte daha geniş işçi kitlelerinin desteğini kazandığını; DİSK'in başlattığı REFERANDUM hareketiyle sendikalaşma özgürlüğünün inkar edilemez bir sosyal olgu haline geldiğini somut örnekleri ile kanıtlamakta.

Rapor, DİSK için örgütlenme eğitimi çalışmalarının ayrıntılı bir dökümüyle sonuçlanıyor.

DİSK'in başarısı ve gelişmesi, Türkiye'de işçi sınıfının başarısı olacaktır. Türkiye'de işçi sınıfının sendikal birliği ancak DİSK çatısı altında gerçekleşecektir. Sermaye partilerinin birer birer maskelerinin düşmesi, işçi sınıfının tümünün DİSK'in temsil ettiği gerçek sendikacılığa sahip çıkmasını sağlayacaktır.

DİSK'in Çalışma Raporu, son yılların uluslararası gelişmelerinin Türkiye'yi ilgilendirdiği ölçüde incelenmesiyle başlıyor. Bu inceleme, dünyada "kapitalizmin con çektiği" gözlemine dayanmakta. Yapılan çözümlerle, dünya kapitalist sisteminin buhranı ayrıntılı olarak ele alınıyor.

DİSK Çalışma Raporu Kıbrıs sorunu üzerinde de duruyor. Çözüm yolu olarak Türk ve Rum toplumları arasındaki kin ortamının ortadan kaldırılması, Türkiye ve Yunanistan'ın dostluk ve işbirliği havası içine girmeleri, barış içinde birarada yaşamının Kıbrıs'ta bir ilke haline getirilmesi öngörülüyor. Ve şu ekleniyor: "Kıbrıs, bağımsız, üslerden silahlardan arınmış bir barış odası olmalıdır."

DİSK Raporu'nda, Türkiye ile ABD arasındaki ilişkilerin ulusal çıkarlar açısından değerlendirilmesi, Türkiye'nin bloklar dışında tam bağımsız bir politika izleyerek bir barış ülkesi olması isteniyor.

ULUSLARARASI DAYANIŞMA

DİSK Çalışma Raporu, uluslararası tekelere karşı işçi sınıfı hareketinin birliğine özel bir önem verdiğini kanıtlıyor. DİSK Raporunda, işçi sınıfının çeşitli ideolojik akımlar içinde bölünmüş olmasının onun uluslararası birliğini de engellediği, ancak son yıllarda bu sınırların da aşılmağa olduğu belirtiliyor.

Kapitalizmin uluslararası niteliğinin önemli bir sonucu da, emek gücü sömürüsünün uluslararası bir nitelik kazanması, yüzbinlerce işçinin yurtlarını terk ederek yabancı ülkelere en kötü koşullarda çalıştırılmasıdır. İşçi sınıfının uluslararası dayanışması, ileri kapitalist ülkelerde çalışan yabancı işçilerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi yolunda verilen mücadelede de kendisini gösteriyor. DİSK Raporu'nda yabancı ülkelere çalışan işçilerimizin sorunları ayrıntılı olarak ele alınmakta. Kapitalizmin geçirdiği son uluslararası ekonomik bunalımın etkisiyle Türkiye gibi ülkelere işsizlik sorununun daha da derinleştiği üzerinde durulduktan sonra şöyle deniyor:

"Yabancı işçi sorununun çözülmesi için Türkiye'de, en çabkârı sağlama amacı ile hareket eden kapitalist gelişme yolunun bırakılması ve en çok sosyal hasılayı amaç edinen topyekün planla ülke sorunlarının ele alındığı yola girilmesi gerekir."

DİSK Çalışma Raporu'nda, işçi ve emekçi sınıfların burjuvaziye karşı mücadeleleri sonucunda burjuvaziyi "sosyal hukuk devleti" gibi kavram atmamak zorunda bıraktıkları, ancak bunun kapitalizmin sınırlarını içinde önemli değişikliklere yol açmayacağı da anlatılıyor. Bu gerçek, özellikle bütçeyasalarının incelenmesiyle ortaya konuyor.

Bütçeler, devlet harcamalarının gideceği alanları ve gelirlerin nereden ve nasıl toplanacağını saptar. Bunlar, hükümetlerin dayandığı sınıf çıkarlarını göstermesi bakımından önemli belgelerdir. Tür-

ÇAĞA UYDURULMAK İSTENEN KESİM: ESNAF VE ZENAATKARLAR

MC'YE TALEPLER

MC hükümetinin derdi bir değil, iki değil. İşadamlarına büyük ümitler verdi önce. Sonra, işadamları istedikleri tedbirlerin alınmasında gecikildiğini bir muhtıra ile hükümete hatırlattılar. Sırada bekleyen, tarım üreticileri, memurlar, muhtarlar da var. Kimi tabanfiyatı, kimi maaş artışı, kimi de maaş bağlanması peşinde. Toplumun çeşitli kesimleri, MC hükümetinin niteliğini, seçim kaygısını tespit etmiş durumda. Ekonomik mücadelelerinde, yüklenirken, yükleniyorlar. "İsteyenin bir yüzü, vermeyenin iki yüzü kara" demişler. MC hükümetinin bu isteklere yüz çevirmesi, seçimlerde iki değil dört kara yüz çıkaracak ortaya.

ESNAF VE ZENAATKARLAR SAHNEDE

Kendi deyimleriyle "toplumun temel direği"ni oluşturan esnaf ve zenaatkarların da sesi yükselmeye başladı. Onların da bir takım istekleri var. MC hükümeti, toplumun çeşitli kesimlerinin isteklerini değerlendirirken, bu kesimlerin politik ağırlıklarını da hesaba katmak zorunda. Bu açıdan, esnaf ve zenaatkarlara hiç olmazsa "tatlı meme" vermesi ge-

rekiyor. Çünkü, kapitalist hükümetler politik tabanlarını mümkün olduğu kadar geniş tutmak isterler. Esnaf ve zenaatkarların gözetime, politik açıdan en azından muhtarlar veterarı üreticilerinin gözetime kadar gerekli.

KÜÇÜK İMALATÇILAR

Zenaatkarı esnaftan ayırmak gerekiyor. Zenaatkar yada "küçük imalatçı" üretim süreci içerisinde yer alır; esnaftan bu noktada ayrılır. Kapitalizm geliştikçe, küçük imalatçıların bütünüyle yok olacağını, sanmak hatalı olur. Kapitalizmin gelişkinlik düzeyine göre, bazı küçük imalat dalları gerilerken, yokolurken, başkaları doğar, gelişir. Ancak genel olarak ele alındığında, toplam sanayi üretimi içeri-

sinde küçük sanayi üretiminin payı giderek azalır.

GERİLEYEN BİR KESİM

Türkiye'de küçük imalatçılığın gerilemesi, kapitalist gelişimin kendine özgü sonuçlarıyla ortaya çıkıyor. Bir kere, belirli bir malı üretilebilmek için gerekli sermaye miktarı giderek büyüyor. Küçük sermayeye sahip işyerleri kitle üretimi yapan ve böylelikle de maliyeti düşürebilen büyük sermayeli kuruluşlarla başedemiyorlar. Cumhuriyetin 50. yılı için hazırlanan bir raporda (50 Yılda Türk Sanayii) yer alan verilere göre, küçük sanayi üretimi 1962-1972 yılları arasında şöyle bir değişim gösteriyor:

Küçük Sanayi Üretiminin Toplam Sanayi Üretimi İçindeki Payı % :	1962	1967	1972
	26	24	21

Küçük sanayi üretiminin göreceli ağırlığı giderek azalmakla, kimi üretim kollarında, hem kalma değer payı, hem de işyeri sayısı bakımından azalma görülüyor. Bunların başında, Dokuma, Kunduracılık, Madeni Eşya Sanayileri geliyor. Gerilemenin görüldüğü bu üç dal, geç-

mişte küçük sanayi işletmelerinin en yaygın olduğu dallar. 1963 yılında, mevcut 157.759 küçük işyerinin yaklaşık %60'ını bu üç dalda üretim yapan işyerleri oluşturuyordu. Dokumacılık ve Kunduracılıkta büyük işyerlerinin gelişmesi, ev tüketiminde plastik ve alüminyum maddelerin yaygınlaşması bu üç daldaki gerilemeye açıklıyor.

GELİŞENLER

Buna karşılık, küçük imalathanelerin sayıca geliştiği üretim dalları da var. Bunların başında taşıt araçları tamiri ile ilgili işyerlerigeliyor. 1963-1970 arasında en büyük gelişmeyi gösteren küçük sanayi dalı bu. Türkiye'deki gelişim açısından doğa bir sonuç. Taşıt araçlarının sayısının giderek artması ve tamirhanelerin küçük ölçekte de kalsa varlıklarını koruyabilmeleri bu gelişimi körüklemekte. Tamirhanelere, modern sanayinin yeni uzantıları gözüyle bakmak gerekiyor.

HAMMADDE FİYATLARI

Özel koşullar sonucun-

da gelişenler bir yana, küçük imalatçılık genel olarak geriliyor. Bunda hammadde fiyatlarının giderek artması da önemli bir rol oynuyor. Çünkü küçük imalatçılar da hammadde kullanmak zorunda. Hammadde fiyatlarındaki artış, küçük işyeri sahiplerini, büyük sanayiciler karşısında çaresiz duruma getiriyor. Hammadde fiyatları endeksinin gelişimi şöyle:

	1972	1973	1974
Toptan Eşya Fiyatları Endeksi	199.3	240.1	306
Gıda Maddeleri ve Yemler Endeksi	185.4	225.3	230
Sanayi Hammaddeleri Endeksi	222.4	264.7	344

Yüksek girdi maliyetleri ile başedememe, özellikle demir ve kösele ile çalışan işyerleri için geçerli. Bu nedenle en büyük şikayetler, demir-madeni eşya imalatçıları ile ayakkabıcılardan geliyor.

Yüksek maliyet karşısında küçük imalatçının yapabileceği tek şey, ürün fiyatını artırmak. Ancak, pazarın zaten sınırlı oluşu ve düşük fiyat koyabilecek güçteki büyük işletmelerin varlığı düşünüldürse, bu yolun küçük imalatçıyı yıkıma götüreceği açık.

ESNAFLAR

Esnaf, nitelik olarak küçük imalatçılardan farklı. Esnaf sermayesi, ticari sermayenin bir bölümü. Ticari sermaye, kapitalist üretimin amacı olan karı, satış aşamasında gerçekleştiren bir işleve sahip. Kapitalistin ürettiği malı bizzat satarak kârı gerçekleştirmesi bir çok durumda rasyonel değil. Bu alanda girilecek masraflar yüzünden, ortalama kar oranı düşebilir. Ticari sermaye işte burada işine girer. Ancak sanayi sermayesi gibi, ticari sermaye de tekelleşme eğiliminde. Sanayi kesimindeki tekelleşme nasıl küçük imalatçıyı etkiliyorsa, ticari sermayenin tekelleşmesi de küçük esnafı etkiliyor.

Türkiye'de, özellikle son yıllarda, küçük esnafın çıkmazını gösteren sesler de yükselmeye başlıyor. Örneğin daha geçenlerde, Ankara Bakkallar ve Bayiler Derneği Genel Başkanı "Perakendeci esnafın süpermarketler karşısında giderek yok olduğu"nu söyledi. Tedbir olarak da bakkal sayısının sınırlandırılmasını öneriyor. Ticaret Bakanlığı'nın yayınladığı istatistikler bu kaygıları doğrular nitelikte. Bu istatistiklere göre, 1973 yılında ticareti terk eden 4080

CEPHE İKTİDARININ İPLİĞİ PAZARA ÇIKTI

Pamuk sorununa nihayet bir çözüm bulundu. Çözümü bulan sermaye sınıfı, Uygulamaya koyan onun iktidarı. Uygulama, kooperatiflerin elinde bulunan pamuğun ihrac fiyatıyla sermaye sınıfına satılmasıyla gerçekleşecek. Sermaye sınıfının, bu sonuca ulaşması kolay olmadı. Çözüm için kamuoyunu alıştırmak gerekli. Bu, sermaye sınıfı iktidarına geçiş aşamasındaki, "Geçici İrmaç Hükümeti" zamanında sağlandı. Sonra iktidar gerekiyordu. O da Büyük Ankar Otelinde kurulan transfer pazarlarıyla sağlandı. Doğrusu bu işin maliyeti az değildi. Şimdi ana para faiziyle geri alınıyor. Faiz oranı ise ne islamiyete sığıyor, ne de kapitalizme.

Pamuk, Türkiye'nin önemli ihrac maddelerinden biri. Toplam ihracatın yaklaşık %30'unu teşkil ediyor. Pamuk fiyatları 1973'un oksine 1974'te dünya piyasalarında büyük düşüşler gösterdi. Öte yandan taban fiyatları 1974 yılının dış fiyatlardan yüksek tutuldu. Ecevit iktidarı bu kararı politik amaçlarla almıştı. Politika'nın doğrultusunda, toprak ağalarına yönelmesine ilişkin eleştirilere her nedense (!) kulak verilmedi. İhracatçıları piyasaya girmedir. Sonuçta tüm pamuğun %80'i devletçe satın alındı. Yurtiçi ihtiyaç karşılandıktan sonra ihracı gereken 400 bin ton pamuk var. İhracatçıları ise şimdilik sınırlı. Ancak dikkatli çeken nokta dış piyasalarda belirli bir hareketlenmenin başladığı ve cüzi fiyat artışlarının kaydedildiği bir dönemde cephecilerin son kararı olıvermeleri...

Sermaye sınıfı bu sıkışıklıktan yararlanmalıydı. Yüksek taban fiyatı uygulamasıyla devre dışı kalan sermaye sınıfı, bildiri ile, basın aracılığıyla bu kanundaki görüşlerini yaymaya başladılar. Görüşler, devletin ihracatı piyasaya bulmakta güçlük çekeceğine, ihracatçıların ise engin tecrübeleri bulunduna, dış ticaret tara boğozu nedeniyle pamuk ihracatının bir an evvel gerçekleştirilmesi gerektiğine dayandırılıyordu. Ortam uygun düşüldü, bu yandeki

taleplerin dozajı da artırılıyordu. Nitekim İrmaç Hükümeti zamanında bu istekler pamuk ipliğinde vergi iadesi sağlanmasında kadar uzadı ve bu da sağlandı.

Cephecilerle iktidar olan sermaye sınıfı, baklayı ağzından çıkararak culus bahşisini istedi. Pamuk ihrac fiyatıyla sermaye sınıfına devredilmeliydi. İhrac fiyatları iç fiyatı ardan düşük olduğundan bu işin kârı büyük. Sermayenin cephecileri bu öneriyi icazet sağlayacak raporu Ticaret Bakanlığına hazırlattılar. Gizli rapor, bürokrasinin klasik muğlaklığı içinde, sonuç olarak, sermaye sınıfının bu isteklerinin kabullenilebileceğini ifade ediyor. Rapor Bakanlıklararası Ekonomik Kurula götürülüyor. Bakanlar Kurulu da 20 Mayıs'taki toplantısında pamukların ihrac fiyatıyla sermaye sınıfına intikaline karar veriyor.

Bakanlar Kurulu kararı bununla da bitmiyor. İhrac fiyatıyla devredilen pamuk, pamuk ipliği veya pamuklu dokuma haline getirilerek ihrac edilirse vergi iadesinden de yararlanacak. Pamuk ipliğinde uygulanan vergi iadesinin, %35'e çıkarılması söz konusudur. Bu kararlarda pamuk nedeni ile hazinenin kaybını hesaplamak güç değil. Öte yandan ihracat vergi iadesi uygulamasının Türkiye'nin uluslararası taahhütlarına ne denli denk düşüğü de sorunun ayrı bir yönü.

Pamuk sorunu, diğer yandan sermaye sınıfının kendi iç çelişkilerini de ortaya koyan bir algı. Bir yanda toprak ağaları, öbür yanda sermaye sınıfının sanayici kesimi ve de ihracatçılar. Yüksek taban fiyatları, maliyetleri yükseltiyor. Nitekim sanayicilerin cephecilerden diğer bir istegi, taban fiyatlarının politik amaçlarla saptanmaması yönünde. İzmirli iş adamları "politika ile ekonominin ayrılmasını" istiyorlar. Bu konuda cepheciler tazyik altında. Taban fiyatlarının düşük tutulması, bugünkü koşullarda pek alakalı görülüyor. Bunun olanak dahilinde girmesi seçimlerin alanaksızlaşmasına bağlı.

metin
çulhaoglu

SERMAYENİN TEK PARTİ DENEYİ

Kısaca özetleyelim; 1923-1950 dönemi, Türkiye burjuvazisinin palazlanma ve emperyalizme hazırlanma dönemi. En büyük destek, devletten geliyor. Devlet, farklı koşullara göre, sermaye birikimini hızlandırmak ama - ciyla farklı iktisadi politikalar izliyor. Yanılgı, bu farklı politikaların farklı sistemler olarak değerlendirilmesinde.

Cumhuriyetin ilk günlerinde Türkiye Burjuvazisinin iki ayrı kesimi arasında bir çelişki olduğu söylenebilir. Bu çelişki, Kurtuluş Savaşı'nın başında İstanbul'da bıraktığımız işbirlikçi ricaret burjuvazisi ile Kurtuluş Savaşı'nın temelini oluşturan Anadolu Burjuvazisi arasında. Bu çelişkiyi uzlaşmaz s - namlar çıkıyor.

Oysa ortada uzlaşmaz çelişki yok. Çünkü ikisi arasında önemli nitelik farkı yok. Bütün mesele, devletin kimi kollayacağına, yabancı müessillikleri kimin koparacağına. Kaşarlanmış İstanbul burjuvazisi elindekileri Anka ra Hükümeti ile daha yakın ilişkileri içinde olan Anadolu burjuvazisine kapı racığını sanıyor. Gerçekte ise İstanbul için böyle bir tehlike yoktu.

Kurtuluş Savaşından hemen sonra, Anadolu burjuvazisi Türkiye Milli İthalat ve İhracat Şirketi'ni kuruyor. Bu şirket, burjuvazi ile bürokrasi arasında daha yakın bir bütünleşmeyi temsil ediyor. Tabii daha çok bürokratl - rin burjuvazlaşma yoluyla, Şirketin kurucuları arasında, esraf ve tüccarlar a birlikte milletvekilleri, memurlar ve askerler büyük ağırlığa sahip. Şirket İstanbul burjuvazisi için ciddi bir tehlike değil. Çünkü yöneliş aynı: işbir - likçilikte, İstanbul kesimi Anadolu'nun siyasal gücüne, Anadolu da İstanbul' un tecrübesine ve ekonomik gücüne muhtaç. İstanbul burjuvazisine Serbest Fırka'yı kurduran kaygıların gerçekçi olmadığı daha sonra ortaya çıkıyor . Fırka'nın ömrü de böylece sona eriyor.

Çelişkinin çözümündeki ilk adım, İzmir İktisat Kongresi. Kimileri , İzmir İktisat Kongresini Anadolu Burjuvazisinin İşbirlikçi İstanbul burjuvazisinin canına akuyacağı bir savaş meydanı olarak gördüler. Hiç te öyle ol - madı. Kongrede Türkiye burjuvazisinin sözcülüğünü İstanbul'un örgütü Milli Türk İthalat ve İhracat Birliği yaptı. Bu örgüt, yabancı sermayenin "milli" şirketlere katılmasını savundu. Bu öneri benimsendi. İzmir İktisat Kongresi, burjuvazinin İstanbul ve Ankara kanatlarını ve her ikisini de bü - rokratlarla birleştirdi. İzmir İktisat Kongresi ve aldığı kararlar bir bütün ola - rak Türkiye burjuvazisini temsil ediyordu. Yabancı sermaye ve diğer konu - larda, "millicilik" yakıştıran Anadolu burjuvazisinin hiç karşı sesi çıkmadı.

Olaylar, kongre kararları doğrultusunda gerçekleşti. Araştırmalara göre, 1920-1930 yılları arasında kurulan 201 anonim şirketin 66'sında yabancı sermaye bulunuyordu. 73 milyon TL.lik ödenmiş anonim şirket sermayesinin % 43'ü yabancı sermayeli Türk Anonim şirketlerine aitti.

Dikkat edilmesi gereken nokta şu: "Liberal" diye adlandırılan dönem - de de, "Devletçi" diye adlandırılan dönemde de, devletin sermaye birikimi ni sağlamak ya da hızlandırmak üzere yüklendiği görev kesintiye uğramadı. A maç aynı kaldı. Örneğin "en Devletçi" dönemde bile, tekellerin imtiyazlı şirketlere devredilmesiyle, çıkarılan ihalelerle özel sermaye birikimi hızlan - dırıldı. Özellikle "Devletçi" dönemde sık rastlanan bir uygulamayı örnek verelim: Özel sanayi kuruluşları, genellikle Devlet Kuruluşlarıyla aynı dalda faaliyetle bulundular. Fiyatlar, Kamu Sektöründeki yüksek maliyetlere göre ayarlandığından, aynı malı daha düşük maliyetle üreten özel kesim yüks ek

bir rant sağlayabildi.

Dönemi belirleyen en önemli unsur, başlıca sermaye birikim alanları olarak görülen tarım ve ticaret kesiminin sürekli kollarlanması. Kapitalizmin gelişimine paralel olarak tarım - sanayi çelişkisinin olgunlaşması Türkiye için henüz yeni sayılacak bir olgu. Anadolu burjuvazisi toprak sahipliği ile bütünleşmiş niteliğini uzun bir süre korudu. Asıl ayrışma, 1950 lerden sonra başladı.

İki evrensel olgu hem sermaye birikimini hızlandırdı, hem de palazlan - nan Türkiye burjuvazisinin emperyalizmle bütünleşmesini bir süre geriye attı. Bunlar, Dünya Ekonomik Bunalımı ve İkinci Dünya Savaşı. Emperyalizmle bütünleşme sürecindeki ilk gecikme Dünya Bunalımı ile ortaya çıktı. 1930 larda yabancı sermaye hareketleri hemen hemen bütünyle durdu. Yerli burju - vazinin bunalımdan en az zararlı sıyrılması için "Devletçi" uygulamaya ge - çildi. Daha sonra İkinci Dünya Savaşı patlak verdi; Sermaye hareketleri yine durdu. Devlet adamlarımızın, bürokratlarımızın iradeleri dışında kalan bu iki olay sırasında alınan tedbirleri, bürokratların "Devletçiliğine" ya da "Üçüncü yol" culuğuna bağlamak yanlış olur.

Bu iki olay, süreci aksatmasaydı, emperyalizm Türkiye'yi çok daha geri koşullarda yakalayacaktı. Devletçi uygulamalar ve İkinci Dünya Sa vaşı sırasında izlenen politika sonucu, burjuvazinin ticaret burjuvazisi dışındaki kesimleri de bir ölçüde güçlenme imkanı bulabildi.

Daha önce aşarın kaldırılması, tarımdaki kapitalist gelişimi hız - landırmıştı. İkinci Dünya Savaşı sırasında tarım ürünleri ve hammadde fiyat - larının artması, tarım ve ticaret burjuvazisinin daha da güçlendirdi. Sı - ra, tarım ve ticarete sağlanan birikimin sanayiye aktarılmasına gelmişti. 1940 lardan sonra kurulan fabrikaların sahiplerinin kökenleri hakkındaki verile - re göz atalım:

1940 'tan SONRA KURULAN FABRİKALAR

Fabrika sahibinin kökeni	10 dan fazla işçi çalıştıran fabrikalar	50 den fazla işçi çalıştıran fabrikalar
Büyük Çiftçi	19.4	18.2
Usta ve İşçiler	17.3	0
Tüccarlar	43.0	65.1
Sanayiciler	8.3	14.4
Diğerleri	12.0	2.3
Toplam	100.0	100.0

Görüldüğü gibi, sanayi sermayesinin büyük bölümünü, tarım ve tica ret kesiminde biriken sermaye oluşturuyor.

İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda, emperyalizmle her anlamda bütünleşme zamanı geldi. "Bizimkiler mi çağırdı, o mu geldi" tartışmaları çok anlamsız. Suyun meydana gelmesi, tek başına ne oksijenin ne de hid - rojenin işi. Sorun, bütünleşmeyi daha etkin biçimde gerçekleştirecek, daha "doğrudan" bir iktidar getirmektir. 1950 iktidar değişikliği bunu sağladı. Yoksa, DP'nin iktidara gelişi ne bir "karşı devrim" ne de "bürokrasiye karşı halk devrimi"dir.

ticari firmanın % 32'sini Bakkaliye ve Giyim Eşya - ları üzerine ticaret yapan firmalar oluşturuyor.

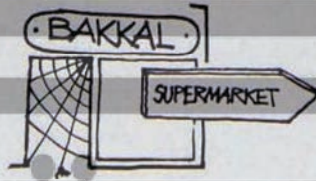
Ticaret kesimindeki yüksek karlar, bu alandaki tekelleşmeyi de körükliyor. Türkiye'de büyük sermaye - nin perakende ticaret alana - na da el atması bunu gös - teriyor. Örneğin, 1963 yı - lında ticaret kesiminde fa - liyet gösteren 137 anonim şirket varken, yalnızca 1973 yılında ticaret kesim - inde faaliyet göstermek - üzere 513 anonim şirket ku - ruluyor.

BÜYÜK BURJVAZİ VE ORTA SINIFLAR

Büyük sanayi ve ticaret sermayesinin küçük ima - latçıları ve esnafları kar - şısına alması kapitalizmin doğal bir sonucu. Ancak burjuvazi, toplumdaki ege - menliği için orta sınıflara muhtaç. Orta sınıflar bir anlamda, büyük sermaye - nin toplum içerisindeki gö -

zû, kulağı ve daha önemli - si vurucu gücü. Çünkü, mül - kiyet duygusunun toplumda en yaygın biçimde temsili onlarca yapıyor. Bu ne - denlerle, kapitalist geli - şim kimi orta sınıfları ta - rihin derinliklerine göm - se bile, yerine yenilerini orta - ya çıkaracaktır. Ya da mevcutları bütünyle ken - dine bağımlı duruma geti - recektir. Şu da var ki, 12 Mart sonrası pervasız büyük burjuva iktidarları tabanlarına gereken önemi vermediler. Küçük imalat - çılar ve esnafları karşısı a - lan bir çok öneri bu dönem - de yapıldı. Küçük esnafı

ayağa kaldıran "büyük ma - gazalar" tasarısı, 12 Mart hükümetlerinin ürünü. Sim - di büyük sermaye değişik bir yöntem deniyor. Bu ne - menin başarısı için, ni - hai olarak çıkarları büyük sermaye ile gelişen bazı tabakaların gözetilmesi zo - runluluğu var. Büyük ser - maye, yeni bir faşizm de - nemesinde bunları kulla - narak niyetinde. Ama büyük sermayenin kapitalizmin gelişimini de göz önüne al - ması gerek. Bunun için, teşvik ya da destek görme - cecek, başka deyişle yok olmaya terk edilecek dallar şimdiden tesbit edilmiş.

Üçüncü Beş Yıllık Planda, bu dalların gereksizliği, bu dallarda çalışanlara "yeni iş alanları açılma - sı"ndan söz ediliyor. Teş - vik görececek dallar olarak ise, gelişen sanayi ile "u - yumlu" faaliyetler gösteri - liyor.

MC'NİN STRATEJİSİ

Özetle, MC hükümeti esnaf ve zenaatkarlar kar - şısında eski pervasızlığı sürdürecektir güçte değil. Bu nedenle Programa esnaf ve zenaatkarlara ilişkin "olumlu" cümleler konmuş. Gerçi, esnaf ve zenaatkar - lar MC hükümetinden kar - şılamayacağı kadar çok şey istiyor. Örneğin teş - vik tedbirlerinin kendileri için de uygulanmasını, ban - ka kredilerinin MC'nin ta - sarladığından daha çok ar - tırılmasını istiyorlar. MC esnaf ve zenaatkarlar için yeni teşvik tedbirleri ala - maz. Ancak, Halk Bankası

kredilerini bir miktar ar - tırabilir. Bunun da, Bağ - Kur Kanununda zaten yer alan bir madde ile sağlayacak. Bağ - Kur primlerinin % 25'i Esnaf ve Zenaatkarlara kredi açılmak üzere Halk Bankası'na yatırılacak. Ay - rıca, 1 Haziran'dan itiba - ren, krediler bir misli ar - tırılacak. Daha önce kurul - muş bulunan "Sanayi Sitele - ri"ne yenileri eklenecek.

MC hükümeti bunları yaparak tabanını güçlendir - meye çalışacak. Yapabile -ceklerinin en fazlası bu. Ancak, tabanı güçlendir - mede, tavanla uyumu ka - rşılamak gerek. Tavan, siyasi iktidarın temeli olan büyük burjuvazi. Bu nede - le MC hükümetinin, esnaf ve zenaatkarı teşvik, kre - di politikasında, en az çe - lişkili yolları denemesi, büyük sermayeye uyumsuz dalları tasfiye, diğerleri - ni destekleme politikası iz - lemeye bekleniyor.

DÜNYADA YURUYUŞ

TÜRK - YUNAN İLİŞKİLERİNDE YENİ DURUM: ÇAĞLAYANGİL ROMA'DAN NE GETİRDİ?

Türk-Yunan ilişkileri yeniden günün konusu oldu. Hükümetin, dikkatleri bu koldan uzaklaştırma çabaları etkili olmadı. İç politika tartışmalarının gürültüsü dış politikanın sesini kısamadı.

Türkiye-Yunanistan ilişkilerinin, iki komşu devlet arasındaki ilişkilerden ötede bir önemi var. Türkiye ve Yunanistan ekonomik gelişme düzeyleri bakımından birbirine yakın iki ülke. İki ülkenin de ekonomik gelişmeleri emperyalizm tarafından engellenmekte; kaynağı dağılımları dengesi, mali kaynakları teke list sistemleri kontrolünde, iki ülke de NATO üyesi. Kapitalist sistem içinde yer alan bu iki ülke dünya sosyal sistemiyle komşu. İki ülke de birer Akdeniz ülkesi. İki ülke de Orta Doğu'ya la içir.

Türk-Yunan ilişkilerinin son bir-iki yıldaki denli önem kazanmasının gerisinde bu objektif etkenler yatmaktadır. Uluslararası ortamdaki son yılların gelişmeleri dolaylı olarak iki ülke arasındaki ilişkilere tartışılması sonucunu doğurmuştur.

Türkiye ile Yunanistan arasındaki ilişkiler bir den fazla yönü var.

Gerek Türkiye gerekse Yunanistan için uluslararası ekonomik ilişkiler bugün dün olduğundan çok daha önemli. Her iki ülkede de sermaye sınıfları, ülkelerinde kapitalist düzeni sürdürürken, dış bağlantılarını kapıda list deniyekendi yeni ekonomik ilişkilerle uydurma çabasıydılar. AET ile kurulacak ilişkiler iki ülkenin de egemen sınıflarını fazlasıyla meşgul ediyor. Türkiye ile Yunanistan'ın ekonomik yapılarının birbirine benzer olması, AET sorununun iki ülke arasındaki siyasi ilişkileri etkilemesine neden olmaktadır.

SILAHLANMA YARIŞI

Fakat Türkiye ile Yunanistan arasındaki esas anlaşmazlık konuları askeri ve siyasal alanda yer alıyor. Dünyada son on yılın gelişmeleri NATO stratejisini büyük ölçüde etkiledi. Bunun sonucu olarak, baştanberi bir saldırı örgütü olan NATO'nun, Türkiye ve Yunanistan gibi "Kanat" ülkelerin savunma sorunlarıyla ilgisi olmadığının bütün açıklığıyla ortaya çıktı. Bu gerçeği kamuoyundan saklamaya çalışan egemen sınıflar, hem Türkiye'de hem Yunanistan'da böylece doğan yeni duruma kendile-

rini uydurmanın çarelerini aramaya başladılar. Fakat bu çareyi gerçekçi bir politikada aramadılar. Yunanistan'da Albaylar cuntası, Türkiye'de AP ve 12 Mart hükümetleri, dev silah tekelinin ve güven-milliyetçi güçlerin etkisiyle iki ülkeyi birbirini hedef alan bir silahlanma yarışına soktular. İki ülkenin NATO üyesi olmaları sorunu hafif-

letmedi; aksine, bir "işbirliği" anlaşması olmayan NATO'nun üyesi olunması iki ülkeyi artan bir güven-sizliğine soktu. NATO bu çekişme karşısında kayıtsız durmakla kalmadı, bu silah yarışını körükledi de. 1974 baharından sonra, yıllardan beri atılan bu tohum ların meyvesi toplanmaya başlandı.

Bu dış unsurlara bugün yeni iç etkenler de eklenmektedir. Yakın zamanlardan beri Türkiye'de büyük burjuvazinin en güçlü kesimleri bir de savaş sanayiye talip oluyorlar. Sermaye birikiminde ulaşılabilir düzey ve karşılaşılan pazar sorunları bu tirmanmanın başlıca nedenleridir. Yeni aklı gelen çeşitli "ulusal güvenlik" gerekçeleri de buna dayanak yapıyor. Burjuvazinin bu tirmanma hareketi de, Türkiye ve Yunanistan arasındaki gerginliği ayakta tutan, körükleyen bir etken.

EGE VE KIBRIS

Türkiye ile Yunanistan arasında birbuçuk yıldır kızışmaya başlayan anlaşmazlık konularına gelinece:

Ege petrolleri sorunu, dünyadaki "enerji bunalımı" dolayısıyla dev petrol tekelinin alevlendirip Türkiye ile Yunanistan arasına soktuğu bir anlaşmazlık konusudur. Gelişmekte olan ülkelerin doğal kaynaklarına kıskançlıkla sahip çıktığı bir ortam ve dönemde ulusal enerji sorunlarına kayıtsız kalan Türk hükümetlerinin, aniden komşusu Yunanistan'la bu yüzden çekışmeye girmesi bir tesadüf değildir. Bu durum, Türk hükümetlerinin artık ulusal bir enerji politikası uygulamalarından doğmuyor. Yabancı petrol şirketlerine akıl almaz tavizler vermektedir kinmeyen hükümetlerin, Ege petrolleri konusunda "ulusal" bir politika izlediklerine kamuoyunu inandırma ları mümkün değildir. Kaldı ki, Ege petrollerinin Türkiye ile Yunanistan arasında bir rekabet, bir tirmanma konusu olmasına da

hiçbir neden yoktur. Aradaki anlaşmazlığı uzatan asıl neden, Türk hükümetinin aktif bir politika izlemekten kaçınması, yabancı petrol tekelinin çevirdikleri oyunlara göz yummasıdır. Ege'nin bir "baş denizi" haline getirilmesi nin şartı, Türkiye ve Yunanistan'ın NATO'dan kesinlikle bağımsız ortak bir güvenlik politikası yürütmelerine bağlıdır.

Kıbrıs bunalımının ise CIA tarafından yaratıldığı artık herkesin öğrendiği bir gerçektir. Kıbrıs yüzünden Türkiye ve Yunanistan çatışma içine sokulması, emperyalizmin Ada'yı takvim planlarının bir parçasıydı. Planlarını NATO çerçevesi içinde kolaylıkla yürütebileceğini tasarlayan ABD, daha sonra çeşitli güçlüklerle karşılaştı. NATO nun bugünkü yapısı içinde ABD'nin Ankara ve Atina'yı istediği rotaya sokması güç oldu; bir yandan Yunanistan NATO'nun askeriya pısından çekildi, diğer yandan da Türkiye Amerika'nın silah ambargosuyla karşılaştı. Şimdi Amerika Türkiye ile Yunanistan arasında doğan gerginliği yumuşatma çabasıdadır. Bunun için de Türkiye karşısında silah ambargosu kullanılmaktadır.

BÖYLESİ YUMUŞAMA

Milliyetçi Cephe hükümetinin kurulmasıyla ABD'nin yumuşatma çabaları için yeni olanaklar doğdu. MC hükümeti, başta silah ambargosu olmak üzere ABD'ye karşı her türlü tavize açık olduğunu belli etti. MC hükümeti için Kıbrıs ve Ege sorunlarını ABD önerileri çerçevesinde çözümlenmesi için bir engel yoktu.

Roma'daki Çağlayangil Bitsios görüşmeleri, ABD'nin iki hükümet üzerindeki ısrarları sonucunda gerçekleşti. Dünya basını, görüşmelere gidilmesi için Türk hükümetine baskı yaptığını doğrulamakta. Roma görüşmelerinde ulaşılan tek somut sonuç Bakanlar arasındaki görüşmelerin devamına karar verilmesi olduğu doğrudur. Ne var ki, bu sonucun küçümseme gerek. Çağlayangil Bitsios görüşmeleri ile Türk-Yunan ilişkilerinde bir yumuşamaya doğru bir adım atılmıştır. Asıl sorun bu yumuşamaya yol açan koşulların kalıcılığı için bir neden olmaması, durumdaki ufak bir değişiklikle bugüne kadar kotarılanla-

OYNA YARIM OYNA İKİMİZ BİR BOYDA

rın yitirilebilecek olmasıdır.

Bugünkü "yumuşama" tarafların ABD önerileri karşısında yumuşamasıdır. Bununun önemli yanı Kıbrıs'taki durumla ilgili olanıdır. Türkiye ile Yunanistan arasındaki esas anlaşmazlık konusu hâlâ Kıbrıs olarak kalmaktadır. Roma bildirisinde Kıbrıs'a hiç değinilmemesi de bunun göstergesidir.

ABD'nin Kıbrıs'ın statüsüyle ilgili tartışmalara artık iyice karıştığı her keşce bilinir olmuştur. Yunanistan'ın coğrafi federaşyon tezini benimsemesi ve Türkiye'nin de bazı "kan-ton"ların oluşmasına rıza göstermesi, buna karşılık Amerikan silah ambargosunun kaldırılması ABD aracılığının sonuçlarıdır.

ABD, Kıbrıs'ın Türk kesiminde Anayasa oylamasının Haziran'daki Viyana görüşmelerine dek ertelenmesini de sağlayabilmiştir. Haziran ayı içinde yeni bir erteleme daha söz konusu olabilir. Yabancı basında, Adadaki Amerikan üslerinin Yunanlılara devredilmesinden söz edilmektedir.

ABD Ege anlaşmazlığının da çözümlenmesini istemektedir. Türkiye'nin tutumunda ırmak hükümeti sırasında başlayan yumuşama MC hükümetiyle birlikte daha belirgin bir hal almıştır. Türk hükümeti, Yunanistan'ın önerisine uygun olarak sorunun Lahay Adalei Divanı'na götürülmesini benimsemiştir.

ABD'nin Türkiye ile Yunanistan arasındaki gerginliği yumuşatma çabası temelinde NATO'nun bütünlüğü ile ilgilidir. Gerginliğin ortadan kaldırılması Yunanistan'ın NATO'ya dönmelerini sağlayabilecektir. Bu tam olarak gerçekleşme bile, Türkiye ile Yunanistan'ın ortak askerî projeler altında bir araya getir-

menin önündeki engeller ortadan kalkacaktır. Mevcut gerginlik, iki ülkenin birbiriyle aynı tabakata katılmasını dahi engellemektedir.

İkinci olarak, Orta-Doğu gerginliğinin yeniden önem kazanması, ABD'nin Türkiye'deki üslerinin önemini artırmaktadır. Orta-Doğu'da yeni bir savaş halinde, MC hükümetinin Türkiye'deki üslerin kullanılmasına izin vermemesi imkân dışı değildir.

BELİRSİZLİK

Fakat yumuşamanın geleceği henüz hiç de açık değildir. Türkiye için önemli olan silah ambargosu sorunu çözümlenmemiştir. Çözümüneceği konusunda da ABD Türk hükümetine somut bir garanti vermemiştir. Vermesi de beklenemez. Ambargo sorunu Temmuz'a kadar belirsizliğini sürdürecektir. Bunun anlamı, Brüksel ve Viyana'da ambargonun pazarlık konusu olmaya devam edeceğidir. Türk-Yunan ilişkilerinde bir ilerleme görülmeyeceği ABD Kongresinin ambargo konusunda yumuşaması da beklenemez.

Öte yandan, Bakanlar arasındaki görüşmelerin beklenmesi ve verilecek karşılıklı tavizlerin kamuoyu önünde tartışılmasının istenmemesi, Roma'da ayrıntılı bir açıklama yapılmamasına neden olmuştur.

Her iki ülke'de de, varılacak sonuçların özellikle iktidar çevreleri arasında bir süre tartışılması gerekmektedir.

Türkiye'de, sermayenin kısa dönemli isteklerini gerçekleştirme amacıyla biraraya gelmiş olan ve dar yorganın altına sığınmak ta hayli güçlük çeken "milliyetçi" partilerin, verilecek tavizleri birbirlerine anlatmaları hayli güç olacaktır. Çağlayangil, Roma'

**mehmet
aközer**

EMPERYALİZMİN KARA GÜNLERİ

Vietnam ve Kamboçya halklarının zaferlerinden sonra Amerikan emperyalizminin dünya üzerindeki durumunun ne olduğu tartışılıyor.

Amerikan emperyalizminin Vietnam ve Kamboçya'yı terketmesi maddi bir zorunluluk halini almış ve ABD bu iki ülkeyi terketmiştir. Böylece Amerikan emperyalizmi tüm Güneydoğu Asya'yı terketmeye mi hazırlanmaktadır? Bu soruya olumlu cevap vermek mümkün değil. ABD, bölgedeki varlığını çeşitli yöntemlerle sürdürmeye çalışacaktır.

Ancak Amerikan emperyalistleri bu konuda önemli güçlüklerle karşı karşıyadır. ABD'nin Vietnam ve Kamboçya'yı terketmesi, Güney Doğu Asya'daki Amerikan kukla rejimlerin ABD'ye karşı besledikleri güveni ciddi olarak sarsmıştır. Bu nedenle bölgedeki Amerikan etkisinin zayıflaması geri döndürülemez bir süreç halini almıştır.

Tayland ve Laos'ta açıkça anti-Amerikan ve anti-emperyalist bir gelişme gözleniyor. Laos'ta sağcı güçlerin ordu ve hükümet içindeki etkinlikleri hızla kaybolmakta, buna karşılık ülkede solun lehine siyasal bir bütünleşme gözlenmektedir. Ülkenin şteden beri özlemini çektiği ulusal birliğe doğru önemli adımlar atılmaktadır. Sağın ordu içinde gerilemesi, Laos'ta bir "İç savaş"ın başlamak üzere olduğu şeklinde yansıtılmış, fakat bunun doğru olmadığı kısa sürede anlaşılmıştır.

Buna karşılık bölgedeki gerici yönetimlerin, duydukları bütün güvensizliğe rağmen anti-Amerikan bir doğrultuya girmeleri beklenemez. Bu yönetimlerin varlığı Amerikan çıkarlarına dayanmaktadır. ABD, bu yönetimler aracılığıyla kontrolünü sürdürmeye çalışacaktır. Ancak bu kontrol, sonuçları baktırmından, eskisi kadar güçlü olmayacaktır.

Bu durumda akla gelen soru, bölgede gerginliğin azalıp azalmayacağıdır. Amerikan emperyalizminin siyasal etkinliğinin azalması hiç kuşkusuz onun saldırganlığını arttıracaktır. Amerikan emperyalizminin gözü şimdi Kore üzerine çevrilmiştir. Seul'deki gerici yönetim, bir süredir, Kuzey'den gelen barişçi birleşme önerilerine kulaklarını tıkamakta, gerginliği arttırıcı saldırgan beyanlarda bulunmakta, silahlanmasını hızlandırmaktadır. Vietnam ve Kamboçya yenilgilerinden sonra Pentagon yetkilileri de Kore'yi dillerinden düşürmez olmuştur. "Kuzey'den bir saldırı gelebileceği" imajı kofalara ezenle ve sinsice yerleştirilmektedir.

Fakat yeni bir savaşın başlatılması ABD için kolay kolay başyurulabilir bir yol değildir. ABD, Güney Vietnam ve Kamboçya'da kurulan devrimci yönetimlerin varlığını tanımak, Amerikancı gerici hükümetlerin devrimci yönetimlerle ilişkilerini yeniden düzenlemelerine göz yummak zorunluluğunu duyabilecektir. Endonezya ve Filipinler'deki kukla hükümetler, yeni duruma alışma hazırlıkları içinde gözükmediler.

Bununla birlikte, bölgede uluslararası yumuşama uygulamasının daha da güçleşeceği, yumuşamanın gerektirdiği görevlerin daha da artacağı ortaya çıkmaktadır. Yumuşama uygulaması ABD'nin hareket alanını sınırlamakta, onun azgın emellerine gem vurmaktadır. Vietnam ve Kamboçya zaferlerinde yumuşama olgusunun payı büyüktür. Şimdi ABD'nin yumuşama karşısında beslediği kuşkular gittikçe daha sık ifadesini bulmaktadır. ABD, yumuşama'yı belli askeri ve ekonomik konularla sınırlandırma isteğini yavaş yavaş açığa vurmaktadır. Kissinger, 13 Mayıs'taki bir konuşmasında, yumuşama uygulaması dolayısıyla Sovyetler Birliği'ni eleştirmiş, "yumuşama bir tuzak, tek taraflı Amerikan tavizlerine giden bir yol olmamalıdır" demiştir. Kissinger'in kanıması, "uydu"bölgeler diye nitelendirilmekten çekinmediği bölgelerde yumuşama'nın ABD etkisinin aleyhine geliştiğinin farkında olduğunu göstermektedir. Bu olgu ABD'yi fazlasıyla rahatsız etmektedir.

ABD'yi rahatsız eden önemli konulardan biri de, kapitalist Dünyanın ekonomik sorunlarının henüz ABD yararına yeterince çözülmemiş olmasıdır. Ekonomik sorunların gittikçe karmaşıklaşması ve üçüncü dünya ülkelerinin ortan etkisi, bu konunun önemini gün geçtikçe arttırmaktadır. Kukla rejimlerin artık bir işe yaramaması, Amerikan liderliğini tehlikeye saklamak, ABD'nin politikasını Avrupa'ya kaydırmakta ve ekonomik sorunların ağırlığını arttırmaktadır.

ERAM '75

ABD yönetimi, artık her türlü uluslararası sorunun çözümünün ABD'den geçmediğini itiraf etmekte ancak onsuzda bir çözüm olamayacağını ileri sürmektedir. Burada ABD açısından görülen "iyimserlik" ABD yöneticilerinin biraz da zorla takındıkları bir tutumdur. Ford yönetimini bu önemde ülke içinde deşirgin gözükme zorundadır ve olayları biraz iyimserlikle yorumlamak gerekmektedir.

Bugün ABD'nin uluslararası ekonomik politikasının sorunlarından belki de en büyüğü, üçüncü dünya ülkelerinin zorladığı "yeni bir uluslararası ekonomik düzenin" kurulması hareketidir. Üçüncü dünya hareketinin önemini gören bazı Avrupa'lı kapitalist ülkelerin üçüncü dünya ülkeleriyle özel ilişkilerle girmeleri ABD'nin işini zorlaştırmaktadır. Yeni uluslararası ekonomik düzen hareketini frenlemek ABD'nin en önemli sorunlarından biridir.

ABD'nin Avrupa'ya yönelik politikası yalnız ekonomik değil, aynı zamanda siyasal ve askerdir de. 13 Mayıs'taki konuşmasında Kissinger, Avrupa'daki, Kanada'daki ve Japonya'daki müttefik ve dostlarıyla olan ilişkilerinin ABD için "birincil önceliğe" sahip olduğunu söylemektedir. ABD bu konuda yaklaşan NATO zirvesine büyük önem vermektedir.

Bu gelişmeler içinde Orta Doğu bölgesinin önemi artmaktadır. Güney Doğu Asya'daki gelişmelerden sonra, Orta Doğu, Amerikan etkinliğinin önemli bir noktası olmaktadır. Orta Doğu'nun uluslararası ekonomik sorunlardan doğan ayrı bir önemi de var. Avrupa'lı kapitalist ülkelerin de Orta Doğu'da ekonomik çıkarlarını arttırması ABD'nin sonuç almasını güçleştirmektedir. Vietnam ve Kamboçya yenilgileri, ABD'nin Arap yarımadasındaki müttefiklerini (Özellikle Ürdün ve Suudi Arabistan'ı) endişelendirmektedir. Bu koşullarda ABD'nin "adım adım barış" politikasının jansından kaybetmesi doğaldır. Büyük bir olasılıkla ABD yeniden tek müttefik olarak İsrail'i yanına geçecektir. Bu takdirde bölgede gerginliğin artması şüphesiz olmayacaktır.

da bu konuyu Yunanlı meslekdaşlarına anlatmaya çalışmıştır. Ecevit'le karşı karşıya olmadığından yine de memnun olan Yunan Dışişleri'ni bundan da tatmin olması beklenemez.

Öte yandan MC hükümetinin Türk-Yunan ilişkilerinde CHP'nin onayını almaksızın girişimlerde bulunması da güçtür. Türkiye de siyasal ortam bu gerginliğini sürdürdükçe ve ülke içinde MC hukuk ve demokrasi dışına kaydırsa, hükümet ile CHP arasında dış politikada bir diyalogun kurulması iyice güçleşmektedir. Oysa MC hükümeti,

CHP ile ilişkilerinin gergin tutulmasını, iktidarının bir garantisi olarak görmektedir. Hükümet'teki varlığı, Anayasa sınırlarının zorlanmasına dayalıdır. En azından bir seçim dönemi kadar, Buda, Türk-Yunan "yumuşama"sının çok ağır ilerleyeceğine, hatta bir yerde kesilebileceğine optimist bir kanıttır.

Roma görüşmeleri sonrasında Yunan kamuoyunun gösterdiği tepki de dikkat çekicidir. Yunan kamuoyu, aradaki gerginliğin tavizlerle çözülmesine karşı olduğunu göstermektedir. Yunan kamuoyu, NATO'nun

işin içinde karıştırılması karşısında Türk kamuoyundan daha hassastır. Karanmanlısı hükümeti, her türlü yumuşama denemesinde geniş bir kamuoyunun tepkisiyle karşılaşacaktır.

MC BARIŞ GETİREMEZ

Türkiye'deki ilerici ve demokratik kamuoyu da aynı hassasiyeti göstermek zorundadır. Milliyetçi Cephe'nin ikiye bölünmüş ve Amerikan yanlısı teslimiyetçi politikası açığa çıkarılmalı, NATO entrikalarına karşı uyanık olunmalıdır.

Türkiye ile Yunanistan arasındaki gerginliğin ke-

sin olarak ortadan kaldırılması. İki ülkenin çok yönlü bir işbirliği havasına girmesiyle mümkündür. Ne var ki bu iki ülkenin NATO üyesi olarak kaldıkça, aralarında iki ülkenin karşılıklı yararlarını gözetken kalıcı bir işbirliğinin kurulması beklenemez. NATO üyeliği hem Türkiye'ye hem de Yunanistan'a ağır vecibeler yüklemektedir, iki ülke arasındaki işbirliğinin genişletilmesini engellemekte, iki ülkenin ilişkilerini amaçları son derece dar ve ulusal gereklerle kısıt bir askeri blok içinde sınırlamaktadır. Bağımsız

bir dış politika güdemeyen Türkiye ve Yunanistan, aralarında kendi yararlarını gözetken bir işbirliğine yönelememektedirler. NATO üyeliği Türkiye ve Yunanistan arasında sürekli gerginlik tohumları atmaktadır. Amerikan güdümündeki her türlü unsur bir araya getiren, anti-komünizm ve şoven-milliyetçilikten başka hiçbir temele dayanmayan, sermaye sınıfının kısa dönemli isteklerini gözetken Milliyetçi Cephe hükümeti, Türkiye ile Yunanistan arasında bir barış döneminin açılmasını sağlamaya gücünden yoksundur.

ÇİN YÖNETİCİLERİ ATEŞLE OYNUYOR

Çin Halk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Teng Hsiao-Ping önceki hafta içinde Fransa'yı ziyaret etti. Teng Hsiao-Ping ve yanındakiler, Giscard d'Estaing, Başbakan Chirac ve Dışişleri Bakanı Sauvage'nargües'la görüştiler.

Teng Hsiao-Ping'in bu görüşmeler sırasında yaptığı açıklamalar Avrupa Komünist Partilerinin sert tepkileriyle karşılaştı. Gazetelerde, Fransız Komünist Partisi Genel Sekreteri Marchais'in, Teng'i kınadığı haberi yer aldı.

Teng Hsiao-Ping Elyseé sarayında verilen yemekte konuştu. Çin Başbakan Yardımcısına göre, barış için bugünün büyük tehlikesi, ABD ile SSCB arasındaki rekabettir. "İki süperdevlet" (!) arasındaki yumuşama yapay ve geçici bir olgudur. Teng Hsiao-Ping şöyle diyordu: "İki süperdevletin rekabetinin odak noktası Avrupa'dır. Barış ve güvenliği asıl tehdit edenin, dünya halklarını açık askerî tehditi altına alan ülke olduğunu kimse gözmezlikten gelemmez. "Teng, bu sözleriyle, iki "süper devlet" (!) arasında bir ayrım yaptığını, ve özellikle Sovyetler Birliği'ni vurguladığını gösteriyordu. ABD'nin dünyanın çeşitli yerlerindeki, örneğin Avrupa'daki, Japonya'daki Orta-Doğu'daki ve hatta Güneydoğu Asya'daki varlığına karşı olduğunu belirten tek bircümle ağzına almıyordu.

Teng Hsiao-Ping, iki "süperdevlet" arasındaki rekabet hakkındaki teorilerini sergiledikten sonra savaşın kaçınılmazlığı teorisini de ortaya koydu: "Süper devletlerin rekabetlerini sürdürmeleri geç bir dünya savaşına yol açacaktır. Bu katı gerçekçi ciddi olarak dikkate almak zorundayız; yoksa acısını bizler çekeriz. Fransız halkının ve diğer Avrupa halklarının tarihin verdiği dersleri unutmayacaklarına eminiz. " Teng Hsiao-Ping, böylece Mao Çin'in Avrupa'da gerginliğin yumuşatılmasına, konvansiyonel ve nükleer silahların azaltılmasına neden karşı çıktığını da göstermiş oluyordu. Çin'in Avrupa'da barışın pekişmesi için önerdiği yol (!) Avrupa'lı kapitalist devletlerin silahlanması, nükleer gücünün artırılması ve Sovyetler Birliği'ne karşı bir askerî bloğun oluşturulmasıydı: Avrupa'nın basit kapitalist

devletlerinin bir süredir peşinden koştuğu ve NATO'nun kamufle bir uzantısı olacak olan Avrupa Birliği tezini işlemesi bir rastlantı değildir.

Teng bunu şöyle dile getirdi: "Bildiginiz gibi Çin, kıta Avrupası'nın birliğini kararlı olarak desteklemektedir. Batı Avrupa ülkelerinin bağımsızlıklarını korumak ve güvenliklerini güvenceye almak amacıyla birlik yolunda durmaksızın ilerlemeleri, uluslararası durumun olumlu yönde gelişmesine katkıda bulunacaktır.

Halkı ve diğer Avrupa halkları emin olabilirler ki bağımsızlıklarını koruma ve birliklerini güçlendirme davasında Çin halkının desteğini her zaman bulacaklardır. Çin hükümeti AET ile ilişkilerini bu anlayış içinde yenilemektedir. "

Teng Hsiao-Ping'in Avrupa Birliği hakkında söyledikleri Atlantik birliği arasında bir ayrım yapmadığını, O'na göre Avrupa birliğinin ABD ve NATO dışında gerçekleşmesinin gereklemediğini gösteriyordu. NATO ile uyum içinde bir Avrupa Savunma Birliği kurulması gibi sloganlar özellikle ABD'nin Güney-Doğu Asya yenilgisinden sonra Fransız militaristlerinin ağızından dümzüm olmuştur. Örneğin, Le Figaro, bu yenilgiden sonra "hür dünyanın korunması için her ne pahasına olursa olsun Avrupa'nın gücünü artırma" zorunlu olduğunu yazıyordu. Fransız militaristleri ülkenin nükleer gücünün bu Avrupa Birliği emriyle verilmesini öneriyorlardı. Böylelikle Fransa bir oldu-bitti ile yeniden NATO'ya ilhak edilmiş olacaktı. Başbakan Chirac, bundan bir ay kadar önce, Fransız nükleer gücünün NATO'nun gücünü artıracaklarını açıklayan Komünist Partisi'ni, ülkenin ulusal savunmasını baltalamakla suçluyordu.

Çin yöneticileri, emperyalizmin gerçekçi bir tahlilini yapmaktan dikkatle kaçınmaktadırlar. Çin yöneticileri, emperyalizmi, Avrupa'nın kapitalist devletlerini de içine alan bir dünya sistemi olarak görmekte, sermayenin uluslararası niteliğinden doğan sorunları ve çelişkileri gözmezlikten gelmektedirler. Emperyalizmi bir dünya sistemi olarak nitelendirmelerinin nedeni, çağımızda kapitalizmle sosyalizm arasındaki mücadeleyi ikinci plana atmak, hatta

TENG

bütünyle yok saymak istemeleridir.

Diğer bir amaçları da Avrupa'da iki sosyal sistem arasındaki yumuşama yı engellemek ve bunun için de Avrupa'lı kapitalist devletlerin Sovyetler Birliği'ne karşı silahlanmalarını, Çin yönetimi, bu amaçla, Nato'nun ABD emperyalizminin ve onun Avrupalı sadık müttefiklerinin liderliğinde bir saldırı örgütü olduğunu gizlemeye, bir savunma örgütü olarak göstermeye çalışmaktadır. Teng Hsiao-Ping'in Fransız yöneticileriyle görüşmelerinde, Varşova paktına karşı NATO'yu desteklediklerini bildirmesi bu açıdan hiç de şaşırtıcı değildir.

Teng'in, Avrupa birliği için çalıştıklarını söylediği "halklardan" (!) biri de Batı Alman hükümetidir. Emperyalizmin Güney-Doğu Asya'da gerilemesinden Avrupa'lı emperyalistler kadar endişelenen Çin yönetimi Bonn'a ümit bağlamaktadır. Fransız Maoculuğunun organı, l'Humanité Rouge'un 23 Nisan tarihli denemesinde, Walter Scheel'in Fransa gezisi hakkında şöyle deniyordu: "Amerikanın Rus sosyal-emperyalizmi karşısındaki bu çaresiz gerilemesi, Avrupa ülkelerine, tehdit edilen güvenliklerini korumak için ABD'ye güvenemeyeceklerini; hergeyden önce kendilerine dayanmaksızın, ve tutarlı bir güç oluşturmak ve sosyal emperyalizmle rafından yudum yudum yutulmaması üzere birleşmek sizin kendilerini savunma yollarını göstermektedir. İşte Walter Scheel Avrupa

ALMAN İNTİKAMCISI J. STRAUSS VE MAO

nın siyasal birliğini ilerletmek amacıyla bugün Fransa'dadır. Çünkü, Batı Avrupa ülkelerinin birliğinin geleceği büyük ölçüde Fransa ve Almanya arasındaki ilişkilere dayanmaktadır. Bugün Almanya'nın bir yarı Rus sosyal-emperyalizminin sömürge tahakkümü altındadır. Diğer yarı ise, özellikle nükleer silahlarla donanmıştır. İşte buyüzden Batı Almanya Rus genişlemecileri için bir yer durumundadır. Yine buyüzden, revizyonistler, nükleer plan da dahil olmak üzere kendisini tek başına savunabilecek bir Avrupa'da Batı Almanya'nın bütün leşmesini istemektedirler. "İçindeki bazı kelimeleri çıkarırsanız bu sözler aynı bir NATO ekibinde da bulunabilir. Avrupa'nın birliğini ABD adına üstlenmiş olan Bonn hükümeti, son dönemlerde, Avrupa'da kapitalizmin ayakta tutulmasının ve Nato'nun vuruşu gücünün artırılmasının "parababalığını" yapmaktadır. Tek Almanya sloganı yeniden yükselmekte, iki Almanya arasındaki gerginlik artırılmaktadır. Bonn hükümeti, eline geçirdiği AET liderliğini kullanarak "Avrupa birliği" adında Avrupa devletlerini kendi askeri amaçları doğrultusunda bir araya getirme çabasıdadır. Bonn'un Avrupa liderliği ABD'nin belirli insiyatifi altındadır ve ABD bu amaçla Avrupa'da yumuşama'nın (detant) yavaşlatılmasına çalışmaktadır. Çin yöneticileri, bütün keskin laflarına rağmen,

iki "süperdevletten" sadece birini, Sovyetler Birliğini hedef almaktadırlar. Bu yüzden Avrupa'da savaş kışkırtıcılarını ve intikamcılarını desteklemekten çekinmemektedirler.

Teng'in Fransa'daki açıklamaları Avrupa ülkelerinin iktidar çevrelerinde hararetle alkışlandı. Alkış sesleri yalnız Avrupa'da gelmedi. Türkiye'de de sermaye sınıfının sözcüleri Çin'in tutumunu kutlamakta geri kalmadılar. Tercüman'ın 22 Mayıs tarihli sayısında, Çin Büyükelçisi Liu Chun'un Tercüman gazetesine yaptığı bir konuşmadan izlenimler yayınlandı. Tercüman yazarı Ergun Göze şöyle yazıyor: Çin Büyükelçisi "bir noktayı sarahatle belirtiyor. SSCB, ABD'den daha tehlikeli bir emperyalisttir. (Ben) bizim hem kapitalist hem de sosyalist emperyalistlere karşı olduğumuzu belirttikten sonra, Çin Halk Cumhuriyeti'nin bilhassa SSCB'ye karşı bazı demarşlarını tasvip ettiğimizi belirtiyorum. Zafer Atay misalliyor. Çin'in NATO'ya, Ortak Pazar'a taraftar olduğunu ve Kıbrıs içinde SSCB'den daha net davrandığını söylüyor. "Fransa'nın, Fransız Komünist Partisi'nin, Çin'in Ortak Pazar'ı teşvik etmesine karşı giriştiği güçlü protesto ile çalkalandığını ima ederek, "şu anda biz size, Fransız Komünist Partisinden daha yakınız" diyorum. Kahkahalardan sonra Büyükelçi, "Görüyor musunuz, işte ortak tarafımız meydana çıkıyor." diyor.....

ORHAN KEMAL ANILIYOR

2 Haziran 1970'de tedavi olmak için gittiği Bulgaristan'da hayata gözlerini kapayan gerçekçi Türk edebiyatının usta ve etkin kalemlerinden Orhan Kemal ölümünün 5. yılında yapılacak büyük bir törenle anılacaktır.

Türk edebiyatının gerçek halkçı yazarı olan Orhan Kemal (Mehmet Raşit Ögütçü) 1914 de Adana'nın Ceyhan ilçesinde doğmuştur. Babası avukat Abdülkadir Kemali Bey, annesi öğretmen Azime Hanım'dır. Ulusal Kurtuluş Savaşımızın önemli kişilerinden bi-

ri olan Abdülkadir Kemali Bey, siyasal mücadelesini bağımsızlık ülküsü doğrultusunda yoğunlaştırdıktan bir süre sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne birinci dönem Kastamonu Milletvekili olarak girmiş ve yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ve yönetiminde görev almıştır. 1930 da Halk Fırkasına karşı Ahali Fırkasını kuran Abdülkadir Kemali Bey, siyasal durumlar nedeniyle Suriye'ye sürgün gitmek zorunda kalır. Ortaokul öğrenimini yarım bırakan Orhan Kemal babasıyla birlikte Beyrut'a giderek hayata atılır.

Bir süre sonra Adana'ya dönen Orhan Kemal fabrikalarda işçilik, dokumacılık ve katiplik yaparak hayatını sürdürür. O yıllarda yazmağa yönelen Orhan Kemal askerlik görevini yaparken yargılanır ve Türk Ceza Kanununun 94. maddesi uygulanarak 5 yıl ceza girer. 1939'da Bursa Cezaevinde yatarken Türk edebiyatının ölümsüz ustası Nazım Hikmet ile tanışır. Bu tanışma Orhan Kemal'in yazırlığının dönüm noktası olur. Edebiyatımıza şirle giren Orhan Kemal cezaevinde hikaye ve roman yazmağa yönelir. Topluma ve insanlara gerçekçi açıdan bakmak, bu açıdan vermek doğrultusunda büyük gelişmeler kazanan Orhan Kemal Türk edebiyatına unutulmaz tipler, ölümsüz yapıtlar verir.

Yaşamın her döneminde bir kalem emekçisi olarak yaşayan ve bunun övünçünü bütün bir ömür onurla taşıyan Orhan Kemal, hayatın bütün zorluklarına rağmen yazdıklarından ödün vermemiş, gerçekçi ve halkçı niteliğini bütün etkinliğiyle sürdürmüş yazarlarımızdan biridir. Kapitalist düzenin bütün baskılarına kalemle karşı çıkan Orhan Kemal'in elliyi aşkın kitaplarından bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

Ekmecek Kavgası, Sarhoşlar, Çamaşırcının Kızı, 72 Koşuş, Grev, Arka Sokak Kartesi Payı, Önce Ekmecek Baba Evi, Avare Yıllar, Cemile, Dünya Evi, Bereketli Topraklar Üzerinde, Akır

taza, Eskici Dükkanı, Kanlı Topraklar, Bir Filiz Vardı, Arkadaş Isıkları, Vukuat Var.

Ölümünden bir süre sonra ailesi tarafından ve bir önceki yıl yayınlanan romanlara verilmek ve Orhan Kemal'in anısına saygı olmak üzere bir "Orhan Kemal Roman Armağanı" düzenlenmiştir. Her yıl 2 Haziran'da yapılan anımtoplantısında verilen Armağan Türk edebiyatının gerçekçi ve topluncu doğrultudaki en önemli Armağanlarından biri olarak önemini ve etkinliğini sürdürmektedir.

Türkiye'nin en çalkantılı dönemlerinden 1971 yılında Armağan o yılın siyasal durumlarına karşı bir direniş anlamı içerisinde verilmemiştir. 1972 yılında siyasal sanık olarak cezaevinde yatan Yılmaz Güney'in Boynu Bükük Öldüler romanı kazanmıştır. Yazarın tutuklu olması nedeniyle Armağan ödülü altın ve gümüş karışımı özel plaket kendisine verilememiştir. 1973 de Armağan Seçici Kurulu ödüle katılan romanlar içinde Çetin Altan'ın Büyük Gözaltı romanını Armağana uygun bulmuş, bu kered Çetin Altan'ın Sağmalcılar Cezaevinde bulunması nedeniyle Armağan ödülü plaket kazanan yazara verilememiştir. 1974'te Armağanı Yenişehir'de Bir Ögle Vakti romanıyla Sevgi Soysal kazanmıştır. Armağan ancak her üç yazarında özgürlüklerine geçen yıl kavuşması sonucu Türk Sinematek Derneğinde dü-

zenlenen bir törenle verilebilmiştir.

Bu yılda "Orhan Kemal Roman Armağanı 1975" töreni ve Orhan Kemal'i 5. yıl anımtoplantısı 1 Haziran 1975 pazar günü saat 15'de Türk Sinematek Derneği salonunda aşağıda sunulan program içinde düzenlenecektir.

Açılış Konuşması: Onat Kutlar

Armağanın geçmişi ve 1975 sonuçlarının bildirilmesi ve kazanan yazar üzerine genel bir değerlendirme: Rauf Mutluay

Türk Yazarları Sendikası adına: Yaşar Kemal

Çalışanların Yazarı Orhan Kemal: Bekir Yıldız

Orhan Kemal'in Türk edebiyatındaki yeri ve önemi: Demirtaş Ceyhan

Türk Sinemasında Orhan Kemal: Atilla Dorsay

Türk Tiyatrosunda Orhan Kemal: Ali Özgentürk

Armağanı kazanan yazara ödülün aile adına verilmesi ve kazanan yazarın konuşması.

Armağan Seçici Kurulu Vedat Günyol

Cevdet Kudret Fikret Olyam

Rauf Mutluay Fethi Naci

Mehmet H. Doğan Hilmi Yavuz

Konur Ertop Nurer Ugurlu

Vedat Günyol ile Cevdet Kudret'in işlerinin çokluğu

nedeniyle Seçici Kurul'dan ayrılmaları üzerine yeni

Seçici Kurula Behçet Necatigil ile Asım Bezirci seçilmişlerdir.

TRT'Yİ BOYKOT

TRT'ye yönelik anti demokratik ve hukuk dışı baskılara ve gerçekleştirilen yönetim değişikliğine karşı tepkiler devam etmektedir. B lindiği gibi İsmail Cem'in görevinden alınarak yerine Nevzat Yaşıntaş'ın atanmasından sonra, TRT görevlilerinin bir bölümünün yanısıra, bazı sanatçılar da TRT'den ayrılmaya, ya da TRT'yi boykot etmeye başlamışlardır. Halk Türküleri sanatçısı Atakan Çelik'in "Yeni yönetimi halka dönük bulmayı" istifa etmesinden sonra, besteci ve yönetmen Timur Selçuk da

TRT'yi boykot ettiğini belirtmiş, diğer sanatçıları da aynı eyleme davet etmişti.

Son olarak, Türkiye Yazarlar Birliği de TRT'yi boykot hareketine katılmıştır.

Türkiye Yazarlar Sendikası İkinci Başkanı yazar BEKİR YILDIZ yaptığı basın toplantısında, Türkiye Yazarlar Sendikası Yönetim Kurulu'nun, üyesi bulunan bütün Türk yazarlarını, TRT yönetiminin halkın çıkarlarına karşı bir biçimde değiştirilmesini protesto amacıyla, simdiki TRT yönetimi-

ni boykotla, kurunda herhangi bir biçimde bulunan eserlerini geri çekmeye, işbirliğinde bulunmama, bundan böyle de eser vermemeye çağırıldığını bildirmiştir. Ayrıca Bekir Yıldız, Yazarlar Sendikası Başkanı Yaşar KEMAL'in ikinci Başkanı Bekir YILDIZ'ın ve Genel Sekreter Adnan ÖZALÇINER'in kendi eserleri bakımından bu boykot kararını hemen uygulamaya başladıklarını ve bugünden itibaren hiç bir eserlerinin TRT'ce kullanılmasına izin veremeyeceklerini kamuoyuna açıkladıklarıdır.

sendikalar üzerine

●
k.marx
f.engels
v.i.lenin

●
İşçi hareketleri

grevler ve işçi birlikleri

sermaye ile emek arasındaki mücadele ve sonuçları

mülksüzleştirilene karşı yasa

adil bir işgünü karşılığı adil bir ücret

grevler üstüne

Kitle yaksullaşmasının ve ekonomik mücadelenin şiddetlenmesi

parti'nin sendikalara karşı tavı üstüne

sendika tarafsızlığı

parti işlerinin karakter ve örgütsel biçimleri

İşçi sınıfı hareketinin biçimleri

15 YIL SONRA 27 MAYIS

cem eroğul

İttihat ve Terakki'nin iflâsından beri, Türkiye'nin yöneticileri, ordunun siyasete karışmasını önlemek için her türlü tedbirin alınması gerektiğine candan inanmışlar ve bu yolda büyük çabalar harcamışlardır. O kadar ki, otuz yıllık Cumhuriyet denemesinden sonra, ordu, hemen hemen tamamen siyasetten yalıtılmış duruma gelmişti. Böyle almasına rağmen, günün birinde ordu kendini siyasetin göbeğinde buldu. Bu nasıl oldu? Harcanan bütün çabalara rağmen bu gelişme niye önlenemedi? Kanımızca, bu sorunun cevabı, toplum yaşamının değişmez bir yasında aranmalıdır. Yaşadığımız: sınıflı toplumlarda devlet çözülmeye yüz tutarsa, başka bir deyişle, anarşi miktarı belli bir düzeyin üstüne çıkarsa, o toplumun en örgütlü gücü düzeni sağlamak için devlete el koyar. Bu, siyasal nitelikte bir yasadır. Yani, toplumun sınıfsal yapısı ne olursa olsun, kaçınılmaz olarak işler.

Temmuz 1954'te kabul edilen genel azil yasasının sürekli tehdidi altında bulunan idare, tamamen felç olmuştu. Memurlar, bir yandan "görülen lüzum üzerine" işlerini yitirmek korkusu içinde yaşırlarken, öte yandan suç işleyip ileride hesap verme durumunda kalmaktan çekiniyorlardı. Halk Partisi, "devri sabık" yaratacağını, yani hesap soracağını açıkça ilân etmişti. Yargı gücü, tam bir çaresizlik içindeydi. En üst düzeydeki yargıçlar bile, ansızın görevlerinden atılabiliyorlardı. Güvenceleri ile vicdanları arasında sıkışıp kalmışlardı. Anayasa'nın öngördüğü mahkeme bağımsızlığı, içi tümüyle başalmış bir kavram haline gelmişti. İktidarın temeli olan ordu bile kaynaşmaya başlamıştı. Ocak 1958'de açığa çıkan Dokuz Subay Olayı'nın gösterdiği gibi, Silahlı Kuvvetler'de çözümlenme eğilimleri başlamıştı. Daha önemlisi, ordu bu olayı kendi içinde örtbas etmeyi yeğ tutmuştu.

Resmî kurumlardaki bu buhran, giderek toplumun bütün kesimlerine yayılıyordu. 1956'da kabul edilen ve her neredeyse olsun "maksadı mahsus müstenit" olarak toplanılmasını yasaklayan Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri yasasınaragmen, muhalefet büyük gösteriler düzenliyor ve polislin coplu, kamçı ve silahlı müdahalesiyle bu gösteriler kanlı kavgalarla sonuçlanıyordu. Üstelik, Nisan 1959'da Halk Partisi'nin başlattığı "büyük taarruz"la, bu kavgalar, iktidarın veya muhalefetin yandaşı olarak halkın bizzat katıldığı büyük meydan savaşları halini almıştı. Mayıs 1959'da yer alan Topkapı Olayları, ülkede muhalefetin can güvenliğinin bile kalmadığını ortaya koymuştu.

3 Mayıs 1959'da, Cumhuriyet tarihinde ilk kez gazeteler beyaz sütunlarla çıktı. İktidar, olaylar için koyduğu yayın yasalarının haber verilmesini dahi yasaklamıştı. Basın ansızın bir baskı altına alınmıştı. Gazeteler kapatılıyor, matbaalara el konuyor, gazeteciler hapse atılıyor. Yasa dışılık ve huzursuzluk iktidar partisine bile bulmuştu. 1955'ten sonra artık hiç kongre toplanmayan Demokrat Parti yöneticileri, herhangi bir iç muhalefetin yeşermesine en ufak bir olanak tanııyorlardı.

18 Nisan 1960'ta, yasa dışılık artık son kertesine ulaşmıştı. Meclisteki Demokrat çoğunluk, o gün, "CHP ve bir kısım basını hakkında" soruşturma yapmak üzere bir komisyon kurmuştu. Dokuz gün sonra, bu komisyonun görev ve yetkilerini düzenleyen yasa kabul edildi. Bu yasa, Demokrat iktidarın Anayasa dışına düşüğünün en açık belgesi oldu. Muhalefete ve basına karşı bir meclis soruşturma komisyonunun kurulmasının hukukî olanaksızlığı bir yana, bu komisyon akillara durgunluk verecek yetkilerle donatılmıştı. Örneğin: savcıların sulh ve sorgu yargıçlarının ve askerî adlî amirlerin bütün yetkilerini kullanmak yayın yasakları koymak, gazete ve dergi toplatmak, matbaalara el koymak, her türlü toplantı ve gösteriyi yasaklamak, soruşturmasını yürütmek için "lüzumlu göreceği" bilmülle tedbir ve kararları" almak ve nihayet, "Hükümetin bütün vasıtalarından istifade" etmek. Üstelik, bu soruşturma gizli olacaktı, komisyonun kararlarına karşı gelenler hapisle cezalandırılacaktı ve komisyon kararlarına karşı hiç bir mercie itiraz olunamayacaktı. Yürütmenin ve yargının önemli bir bölüm yetkilerini bir meclis komisyonuna aktaran bu yasa ile anayasal düzenin sonu gelmişti.

Yasanın kabulünün ertesi günü büyüköğrenci gösterileri başladı. İktidar, başkent sokaklarına dahi söz geçiremiyordu. 21 Mayıs'ta Harbiyelilerin yürüyüşü, anarşinin artık dayanılmaz bir düzeye çıktığının açık kanıtı oldu. Bu durumda, yukarıda sözü edilen toplumsal yasanın işlememesi, toplumdaki en örgütlü gücün bu doğrultuya birşan vermemesi düşünülemezdi. Nitekim böyle oldu; siyasete karışmaması için her türlü tedbire başvurulmuş bir ordu, ansızın kendini devletin başında buldu.

Ancak bu noktada, cevaplandırılması gereken ikinci bir soru belirlektedir. Kaçınılmaz hale gelen bu müdahalesini ordu niye iktidardan yana değil de, muhalefetten yana yaptırmış?

Bu soruya cevap alabilecek türlü nedenler vardır. Yer darlığı dolayısıyla, bunların sadece birkaçını sıralamakta yetineceğiz. Bir kere, 1954'ten itibaren ülkede alabildiğine gelişen enflasyon, bütün memurlar gibi sabahtan bu geçim sıkıntısı içine düşürmüştü. Üstelik, Halk Partisi döneminde sahip oldukları itibarı da yitirmişlerdi. Demokrat Parti'ye karşı, hem maddi, hem de manevi gerekçelerle beslenen bir hınç duyuyorlardı. Öte yandan ordu, 11. Mahmut'tan beri, kendisini batılılaşma hareketinin öncüsü sayıyordu. Buna, Cumhuriyet'ten sonra, Atatürk devrimlerinin bekliği eklenmişti. Oysa Demokrat Parti, muhalefetteki bütün liberalleşme vaatlerine sırt çevirdiği gibi, layiklik ve dil devrimi alanlarında Atatürk'ten uzaklaşma eğilimleri göstermişti. Ordunun bunu hoş karşılaması beklenemezdi. Nihayet, eski bir ordu komutanı tarafından yönetilen muhalefet tamamen rejim içi idi. Başka bir deyişle, muhalefet, toplumun sınıf yapısını tehdit etmiyor, kurulu toplumsal düzeni temelinden değiştirici bir eğilim göstermiyordu. Ordu, onun safına geçmekle, kendi temellerini hiç bir biçimde tehlikeye atmayacaktı. Nitekim, sonraki gelişmeler bu teşhisin doğru olduğunu, müdahale sonucu ordunun kendi temellerini daha da sağlamlaştırdığını gösterdi.

Bu bir ihtilâl midir, yoksa bir darbe midir? Bilindiği gibi ihtilâl, toplumun sınıf yapısında köklü bir değişikliği izleyen veya ana yol açan bir siyasal iktidar değişikliğidir. 27 Mayıs'tan sonra egemen sınıflar ittifağında

sanayi burjuvazisine daha büyük bir pay ayırdığı görülmekle beraber, bu hareketin sınıf egemenliğini kökten değiştirici bir nitelik taşımadığı ortadadır. Bu bakımdan 27 Mayıs'a ihtilâl demek alanağı yoktur. Öyle ise, 27 Mayıs basit bir darbe midir? Bilindiği gibi, siyaset biliminde darbe, devletin bir gücünün diğer güçlerini alaşağı etmesidir. Uzaktan bakıldığında, 27 Mayıs hareketi, bu tanıma tamamen uygun bir biçimde, ordunun hükümeti devirdiği basit bir darbe olarak görülebilir. Ne var ki, gerçek biraz daha karmaşıktır.

Bir kere, 27 Mayıs olduğunda, ortada meşru düzen diye bir şey yoktur. Aslında darbeyi yapan Demokrat Parti çoğunluğu almıştır. İktidardaki parti, Anayasa'nın tamamen dışına çıkarak, devlet güçlerinin bir bölümünü ötekine ve toplumdaki bütün muhaliflerinin üzerine sürmeyi denemiştir. B-w açıdan bakıldığında, 27 Mayıs, aslında bir "karşı-darbe" olarak görülmektedir. Bu niteliğinden dolayıdır ki, 27 Mayıs kendisine rahatlıkla "ihtilâl" sıfatını yakıştıramış ve aydınların önemli bir kısmı bunu tamamen meşru görebilmiştir.

İkincisi, yukarıda belirtildiği gibi, 27 Mayıs, toplumun artık dayanamayacağı bir düzeye ulaşmış olan anarşiye son verme hareketi idi. Bu yanılla ihtilâl veya darbe oluşundan bağımsız olarak, toplumun kendi varlığını sürdürme için kaçınılmaz hale gelen bir sağlık tedbiri niteliği taşıyordu. Son ana kadar Demokratların arkasında önemli bir halk desteği bulunmasına rağmen (15 Mayıs 1960'ta İzmir'e gelen Menderes'i iki yüz bin kişi karşılamıştı), 27 Mayıs sabahı memleketin tümü rahat bir nefes almış ve yeni yönetime karşı önemli bir muhalefet hareketi görülmemiştir.

Üçüncüsü, 27 Mayıs, toplumsal tabandan tamamen yoksun, basit bir saray darbesi değildi. 27 Mayıs'ın bir bürokrat-aydın ayaklanması olduğu çok söylenmiştir. Ancak, doğru olan bu teşhis daha temelde bulunan bir başka gerçeği örtmektir. Temeldeki gerçek şudur ki, 27 Mayıs Türk burjuvazisinin demokratik devriminin son halkasıdır. Bilindiği gibi klasik demokrasi, burjuvazinin normal rejimidir. Sosyalizm tehdidi ciddileşmedikçe, burjuvazi klasik demokrasiden vazgeçmek istemez. 1960'ta burjuvazinin böyle bir tehditle karşılaşmadığı ortadadır. Böyle bir durumda, bürokrasinin ve aydınların kendi çıkarları için verdikleri mücadele, egemen sınıfların kendi normal siyasal çerçevelerine kavuşmak için gösterdikleri çabaları çıkarmıştır. Türk burjuvazisinin siyasal devriminin ilk adımını nasıl İttihatçılar atmışlar, son aşamasını da 27 Mayısçılar gerçekleştirmişlerdir.

27 Mayıs'ın en önemli sonucu, yukarıda da belirtildiği gibi, Türkiye'de demokratik devrimi tamamlamış olmasıdır. Özellikle bu hareketin getirdiği yeni anayasa ile, klasik demokrasi, hukuk düzenimizin dayanağı haline gelmiştir. Böylece burjuvazi, kendi ideal siyasal düzenine kavuşma fırsatını bulmuştur. Ancak, bu olanakla birlikte burjuvazi gelişikili bir duruma düşmüştür. Gerçekten de, 1960'ta Batı'da klasik demokrasi artık sosyal bir içerik kazanmış, "neo-klasik" demokrasi haline gelmiştir. Burjuvazi bakımından örnek alınabilecek tek demokrasi türü de bu idi. Sosyal hakları reddedip sadece klasik demokrasi ile yetinmesi, demokratik devrimini bir türlü tamamlamaması, yine çoğaldığı kalmış demektir. Bu durum, devrimden geç kalmış bir az gelişmiş ülke burjuvazisinin kaçınmayacağı bir talihsizliktir. Üstelik, burjuvaziye araçlık eden küçük burjuva aydın zümresi, Batı'daki en son modayı okuma tutkusunda frenlenemezdi. Sonuçta, Türkiye burjuvazisi, ancak gelişmiş ülke burjuvazilerinin baş edebileceği bir hukuk ve siyaset düzeni ile karşı karşıya kaldı. Bu düzen, böylesi bir burjuvazi için gerçekten "lüks"tü.

Ancak, 1960'tan sonra, siyaset sahnesinde yeni bir sınıf boy göstermeye başlamıştır: işçi sınıfı. Bu sınıfın, kendi müttefikleri ile birlikte, yeni düzene hızla sahip çıkması, bu düzenin toplumun tümü bakımından hiç de "lüks" olmadığı kanıtlanmıştır. Böylece ortaya ilginç bir durum çıkmış, burjuva devriminin doruğu olan bir anayasal düzen, en güçlü dayanağını emekçi sınıflarda bulmuştur.

Bu durum karşısında, egemen sınıflar, kısa zamanda, 27 Mayıs'ta fazla ileri gidilmiş olduğu görüşüne varmışlardır. Klasik demokrasi burjuvazinin normal rejimidir ama, bu kural, sosyalizm tehlikesi belirmediği sürece geçerlidir. 1960'tan sonra hızla yaygınlaşan sınıfsal bilinçlenme, burjuvaziyi terk etmiş ve giderek onu kendi demokrasiden vazgeçme sevdasına sürüklemiştir. Böylece, ilginç bir biçimde, Türkiye'de demokratik devrimi tamamlayan 27 Mayıs'ın bir sonucu da, faşizmi, yani burjuvazinin hukuk ve demokrasi dışı, zorba yönetimini, siyaset gündemimize getirmiş olmasıdır. Özetlemek gerekirse, 27 Mayıs, Türkiye'deki sosyalizm eğilimini gün ışığına çıkaran demokratik bir burjuva hareketi olduğu içindir ki, burjuvaziyi demokrasiden hızla soğutmuş ve faşizm özelemine itmiştir.

27 Mayıs, aydın küçük burjuvazi bakımından da ilginç sonuçlar yaratmıştır. Burjuvazinin 1960'ların başından itibaren kendi yönünden sezdirdiği tehlikeyi bu kesimin görebilmesi için 1970'lere gelmek gerekmiştir. Daima "geç aykırı" küçük burjuvalar, ancak 1970'ten sonra, köru körüne peşinden gittikleri klasik demokrasinin kurulu düzen için yaratmakta olduğu tehlikeyi görebilmişlerdir. Üstelik bunların egemen kesimi, bu on yıllık süre içinde epey palazlanmış, düzenle iyice bütünleşmiştir. Böyle olunca da bu kesim, özellikle 12 Mart 1971'den sonra, demokrasiden hızla vazgeçmek gerektiğine ve en sağlam güvencesinin burjuvazinin faşist yönetiminde bulunduğuna inanmıştır.

Aydın küçük burjuvazinin geri kalan kesimi ise tam bir bocalama içindedir. Klasik demokrasi bayraktarlığını sürdürmekte, ama on beş yıl önceki burjuva desteğini bir türlü bulamamaktadır. Buna karşılık, bunları emekçi sınıflar desteklemektedir. Ama, yalnızca klasik demokrasi, emekçi sınıfların özelemlerine bayraklık edecek bir ideoloji olmaktan uzaktır. Böylece, aydın küçük burjuvalar pek garip bir durumda kalmışlardır. Bayrağını tuttukları burjuva orduların arkalarında erimiş, aralarında sıklaşan yeni safılar ise, küçük burjuvaların taşıyamayacakları kadar ağır yeni bayrakların özelemleri olmuştur.